GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 8 CZERWCA 1996 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 68 ◆ CENA 4,- Kč

– Ile zaoszczędzę, jak pójdę piechotą?
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

INICJATYWA ŚRODKOWOEUROPEJSKA

Spotkanie w Łańcucie

W łańcuckim pałacu, dawnej siedzibie Lubomirskich i Potockich, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Aleksander Kwaśniewski, przywitał przywódców państw Europy Środkowej: Słowenii - Milana Kuczana, Węgier - Arpada Goencza, Włoch - Oscara Luigi Scalfaro, Austrii - Thomasa Klestila, Czech - Václava Havla, Słowacji - Michala Kovača, Niemiec - Romana Herzoga i Ukrainy - Leonida Kuczmę. Łańcuckie spotkanie na szczycie jest czwartym zorganizowanym w ramach Inicjatywy Środkowoeuropejskiej.

Rzecznik prasowy prezydenta, Antoni Styrczuła, powiedział, że przedmiotem rozmów "dziewiątki" będą cztery zagadnienia: rola Europy Środkowej w procesie jednoczenia kontynentu, bariery i trudności w budowaniu wspólnej Europy, nowa architektura bezpieczeństwa w Europie oraz przyszła polityka wschodnia przyszłej Unii Europejskiej.

▲ *Katowicka ekipa w kuchni ostrawskiego Domu Polskiego. Od lewej: kuchmistrz Andrzej Bańczyk oraz kucharze Michał Kasil i Józef Goj.*
Fot. JIŘÍ URBAN

DNI KUCHNI ŚLĄSKIEJ W DOMU POLSKIM

Raj dla smakoszów

OSTRAWA (mro) - II Targom Polsko-Czeskiej Wymiany Gospodarczej "Silesia '96" do wczoraj towarzyszyły "Dni Kuchni Śląskiej" w Domu Polskim w Ostrawie. Z katowickiego hotelu "Warszawa" przyjechała ekipa trzech mistrzów kucharskich i cukiernik.

◆ Co proponowaliście ostrawskim smakoszom? - pytamy eksperta, Andrzeja Bańczyka, zastępcę szefa kuchni w orbisowskim hotelu "Warszawa" w Katowicach.

- Serwowaliśmy najbardziej śląskie danie - roladę z modrą kapustą z boczkiem i kluskami polskimi. Z zup żurek, taki prawdziwy, na zakwasie z kiszonej mąki żytniej, na wywarze z boczku, do niego podawaliśmy frankfurterki. Oferowaliśmy także grochówkę z grzankami i schab pszczyński. Frykasem był gwarek - rozbita polędwica z plasterkiem boczku z grzybkami i ziołami. Prezentowaliśmy też smaczne surówki, na przykład selerową z orzechami czy z ogórków kiszonych z jabłkiem. No i tradycyjne desery - makówki i kołocze.

◆ Czy jadłospis w hotelu "Warszawa" jest stricte śląski?

- Przeważająca część gości pochodzi z Europy Zachodniej, a więc nasze dania muszą mieć charakter uniwersalny. Także i sposób podania, tzw. serwis amerykański - duży gorący talerz i dania pod kopułami.

◆ Jak ocenia pan styl kulinarny Domu Polskiego?

- Chociaż w Domu Polskim czuć polskie korzenie, to widzę, że już wpadli w knedliki. Chociaż niektóre potrawy są smakowo bardzo zbliżone do naszych, śląskich, tzw. "španělský ptáček" mocno przypomina naszą roladę. Widzę, że bardzo starają się tu dogodzić polskim podniebieniom.

Jaroslav Curus, szef kuchni Domu Polskiego nie wyklucza włączenia prezentowanych receptur, zwłaszcza kotleta pszczyńskiego, do stałego menu hotelu.

● *PYTANIE DO...*

Jiřego Dubowego,

pracownika "Czarnej Łąki SA", który był odpowiedzialny za reklamę II Międzynarodowych Targów Polsko-Czeskiej Wymiany Gospodarczej "Silesia '96".

Czy satysfakcjonuje pana rozpropagowanie wystawy i związana z tym niewątpliwie frekwencja zwiedzających?

- Frekwencja nie jest zbyt dobra. Przeprowadzenie kampanii reklamowej powierzyliśmy w całości Agencji Radio Morawa. Były reklamy w popularnych stacjach radiowych, były afisze w tramwajach, było tzw. direct mailing - czyli zaproszenia skierowane bezpośrednio do ewentualnych kontrahentów polskich wystawców. Odbyły się trzy konferencje prasowe, w tym ostatnia - w dniu otwarcia targów - w ostrawskim ratuszu. Były wreszcie ogłoszenia płatne w dziennikach "Právo", "MF Dnes", "MSD", "Svoboda" i "Region". Polacy dodatkowo przywieźli plansze, które umieściliśmy nad głównymi wejściami na Czarną Łąkę i na samym pawilonie "C". **(mro)**

PREZYDENT ZWOŁAŁ POSIEDZENIE PARLAMENTU

Rząd sformuje Václav Klaus

PRAGA - Prezydent RC, Václav Havel, powierzył w czwartek misję sformowania nowego gabinetu dotychczasowemu premierowi Václavowi Klausowi. Rząd mniejszościowy tworzyć będą partie dotychczasowej koalicji - ODS, KDU-ČSL i ODA, które w wyborach utraciły jednak parlamentarną większość.

Wczoraj rano prezydent ogłosił zwołanie posiedzenia nowo wybranej Izby Poselskiej Parlamentu RC na dzień 17 czerwca. Wg informacji rzecznika prasowego prezydenta, Ladislava Špačka, jest to pierwszy konstytucyjny krok prezydenta, rozpoczynający kadencję nowego ciała ustawodawczego. Po rozmowach z liderami ODS, KDU-ČSL, ODA i ČSSD V. Havel powiedział, że zaapelował do obecnej koalicji, aby na bieżąco prowadziła rozmowy z socjaldemokracją o wszystkich aspektach jej ewentualnego poparcia dla rządu. CSSD uzależniła poparcie dla rządu od spełnienia przez koalicję kilku warunków programych i personalnych.

Miloš Zeman, przywódca socjaldemokratów, oświadczył wczoraj, że zgodziłby się przyjąć stanowisko przewodniczącego nowego parlamentu.

● *Z KRAJU I ZE ŚWIATA*

◆ Miloš Zeman, przewodniczący ČSSD, obstaje przy pisemnym zawarciu umowy, na podstawie której jego partia wspierałaby rząd mniejszościowy Václava Klausa. Między warunkami CSSD są m. in. rezygnacja nowego gabinetu z wprowadzania czesnego, indywidualnych rachunków pacjentów w służbie zdrowia, wstrzymanie prywatyzacji sieci komunikacyjnej, wyodrębnienie funduszy emerytalnych z budżetu państwa i ustanowienie samorządów regionalnych w takim terminie, by wybory do nich mogły odbyć się razem z wyborami komunalnymi w 1996 r.

◆ W Budapeszcie na konferencji poświęconej współpracy pomiędzy wschodem i zachodem kontynentu spotkali się przewodniczący parlamentów 43 krajów europejskich i przedstawiciele siedmiu międzynarodowych organizacji parlamentarnych.

◆ Przewodnicząca ODU Alena Hromádková zrezygnowała z pełnienia swojej funkcji.

ZAINAUGUROWANO DNI KULTURY POLSKIEJ

"Olza" w Kromierzyżu

KROMIERZYŻ (J.M./h) - W historycznym ratuszu Kromierzyża zainaugurowano wczoraj, w obecności wiceministra kultury i sztuki RP, Michała Jagiełły, ambasadora Polski w Pradze, Marka Pernala i konsula generalnego RP w Ostrawie, Bernarda Błaszczyka, Dni Kultury Polskiej.

Imprezę, będącą częścią szeroko pojętych Dni Polskich w Kromierzyżu, zorganizowały władze miasta wspólnie z Instytutem Polskim w Pradze, Ministerstwem Kultury RC i Konsulatem Generalnym RP w Ostrawie.

Na program Dni Kultury Polskiej składają się m. in. występy studenckiego kwartetu smyczkowego DAFO z Krakowa, PZKO-wskiego zespołu pieśni i tańca "Olza", który przygotował na tę okazję m. in. przepiękne tańce cieszyńskie, i rockowej formacji "Døøm" z piosenkarką Martyną Jakubowicz.

W sali Zamku Arcybiskupiego zainstalowano wystawę plakatu polskiego.

W dniu dzisiejszym na rynku odbędzie się zabawa ludowa. Przewidziano też podpisanie umowy partnerskiej między miastami Kromierzyż i Chełmno na temat współpracy w dziedzinie kulturalnej, gospodarczej i społecznej.

● POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie małe, gorąco - temperatura w dzień od 26 do 31 st. C, w nocy 11-14 st. C. Wiatr słaby, zmienny.

NIEDZIELA - Wzrost zachmurzenia, szczególnie w godzinach popołudniowych wystąpić mogą lokalne deszcze i burze. Temperatura w dzień 26 - 30 st. C, nocą 12 - 16 st. C.

FESTIWAL "MAJ JANÁČKA" DOBIEGŁ KOŃCA

Udany pod każdym względem

OSTRAWA (h) - Niespełna trzy tygodnie trwał Międzynarodowy Festiwal Muzyczny "Máj Janáčka". Ostatni koncert w ramach XXI edycji odbył się w czwartek.

Zarówno organizatorzy, jak i publiczność, która w tym roku dopisała szczególnie, uważają tegoroczny Festiwal za bardzo udany pod każdym względem.

Koncerty odbywały się w sześciu teatrach, kościołach i salach koncertowych Ostrawy, Opawy i Hulczyna. Przypomnijmy, że słuchacze mieli okazję wysłuchać wiele znanych i renomowanych zespołów, wśród nich polską orkiestrę kameralną "Amadeus" prowadzoną przez światowej sławy dyrygenta, Agnieszkę Duczmal, ale także muzyków początkujących - studentów szkół artystycznych i członków Akademickiej Orkiestry Kameralnej Uniwersytetu Ostrawskiego.

Na dwadzieścia koncertów sprzedano ponad 4 tysiące biletów. Ich cena była stosunkowo niska, najdroższy był bilet na koncert sławnej Królewskiej Filharmonii Liverpoolskiej, za który trzeba było zapłacić 150 koron. Organizatorzy Festiwalu oceniają, że w roku przyszłym cena biletów podniesie się mniej więcej o 25 proc., cała impreza kosztować ma jednak o milion koron więcej, aniżeli edycja tegoroczna. Ta pochłonęła ogółem 3,5 mln koron.

SOKI OWOCOWE RÓWNIEŻ Z TRZYŃCA

WALMARK zmodernizował

TRZYNIEC (b) - Ponad 65 mln koron zainwestowała w br. trzyniecka fa WALMARK Co. Ltd. w poszerzanie oferty napojów bezalkoholowych i modernizację linii technologicznych ich produkcji w czeskocieszyńskiej wytwórni. Obecna od trzech lat na rynku bezalkoholowym spółka wyprodukowała w 1995 roku 18 mln litrów lemoniad.

Walmarkowską nowością jest "Relax", 50- i 100-proc. sok pomarańczowy wytwarzany z owoców brazylijskich według własnej i brazylijskiej receptury. Na rynek trafia w litrowych opakowaniach kartonowych ze specjalnie zakupionej w Szwecji - w renomowanej firmie TETRA PAK - linii rozlewniczo-pakującej. Jak powiedział "GL" Waldemar Wałach, dyrektor dywizji napojów bezalkoholowych, od sierpnia powinien pojawić się w sprzedaży również sok w opakowaniach o pojemności 0,25 litra. W perspektywie najbliższych pięciu lat produkcja soków owocowych, nie tylko pomarańczowych, miałaby sięgnąć 6-10 mln litrów rocznie.

Nową linię technologiczną otrzymała również branża lemoniadowa, a mianowicie 2-2,5 razy wydajniejszą, z zaliczanej do czołówki światowej firmy francuskiej SIDEL z Le Havre. W gronie producentów lemoniad w 2-litrowych butelkach z przezroczystego tworzywa sztucznego PET plasuje się WALMARK w skali krajowej tuż za takimi potentatami, jak Coca-Cola i Pepsi-Cola. Ta ostatnia, wykorzystując jeszcze nie w pełni zagospodarowane moce produkcyjne WALMARK-a, rozlewa swoje wyroby w jego wytwórni.

Równolegle z modernizacją technologiczną produkcji zainwestowała firma, jak nas poinformował dyrektor spółki, Mariusz Wałach, w sieć marketingową. Ta ostatnia inwestycja pochłonęła 6 mln koron.

JUŻ ZA TYDZIEŃ GRODEM NADOLZIAŃSKIM ZAWŁADNĄ TRZEJ BRACIA

Po raz piąty wspólnie

Już za tydzień - w piątek 14 czerwca o godz. 17.00 - na Moście Przyjaźni, łączącym Cieszyn z Czeskim Cieszynem, spotkają się przedstawiciele władz obu miast, by podpisaniem nowej umowy o współpracy prawo- i lewobrzeżnego Cieszyna zainaugurować tegoroczną edycję Święta Trzech Braci. Tegoroczne święto potrwa do niedzieli i tak jak i w latach minionych trzy dni wypełni rozrywka, zabawa i sport.

Po raz pierwszy Święto Trzech Braci odbyło się w roku 1991 i jego organizatorem był Urząd Miejski w Cieszynie, już jednak w roku następnym impreza odbyła się po obu stronach Olzy. W związku z tym, że w roku bieżącym wspólna impreza odbędzie się już po raz piąty, burmistrzowie Jan Olbrycht i Bohumil Muroň postanowili podpisać w związku z tym w trakcie inauguracji Święta uroczyście nową umowę, która zatwierdzona już została przez przedstawicielstwa miejskie obu miast. Umowa określa m. in. główne zasady współpracy w zakresie sportu i kultury, współpracy między radami i przedstawicielstwami miejskimi i ich komisjami.

A co wszystko przewiduje program pierwszego dnia tegorocznego Święta Trzech Braci? Jak już powiedzieliśmy, o godz. 17.00 na moście granicznym spotkają się przedstawiciele ratuszów i będzie okazja posmakować świątecznej rolady przygotowanej przez cieszyńskich cukierników. W pół godziny później ruszy historyczny korowód na Wzgórze Zamkowe, a stamtąd Trzej Bracia ze swoją świtą ruszą na cieszyński Rynek, gdzie nastąpi uroczyste otwarcie imprezy. Wieczorem będzie można jeszcze obejrzeć występ grupy szermierki historycznej "Rycerze i Zbójcy" z RC, praskiego zespołu "Dobrý večer quintet" i cieszyńskiej grupy folklorystycznej "Torka".

Na rynku w Czeskim Cieszynie natomiast już od godz. 9.00 prezentować się będą czeskie i polskie dziecięce zespoły folklorystyczne, program popołudniowy zaś przewiduje kolejne występy zespołów regionalnych, grup szermierki historycznej i zespołów grających muzykę w stylu folk i country.

Bogaty jest również program sobotni i niedzielny - oprócz występów zespołów i orkiestr zaplanowano również sporo imprez sportowych, a w sobotni wieczór w Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie odbędą się tradycyjne wybory Miss Święta Trzech Braci, podczas których w szranki stanie 12 pięknych dziewczyn z obu brzegów Olzy.

(kor)

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Niehumanitarne zajęcie

Riksze, będące dla wielu osób symbolem Azji, znikają z krajobrazów miejskich - informuje międzynarodowe czasopismo " Contours".

W Dżakarcie kilka lat temu po ulicach jeździło pół miliona trzykołowych pojazdów wożących turystów, obecnie nie ma żadnej rikszy. Zawód rikszarza został uznany przez władze za niehumanitarny. Przejażdżki rikszami kojarzą się bowiem tamtejszej społeczności z wyzyskiem i kolonializmem.

W większych miastach wietnamskich, wprowadzono zakaz poruszania się rikszami po centrum, uznano je bowiem za utrudnienie w ruchu ulicznym. Właściciele riksz zabierają turystów na wycieczki poza miasto.

Księżycowa jednostka i Volvo

Nad wyborem odpowiedniego imienia dla dziecka zastanawia się większość rodziców. Niedawno w USA ukazała się nakładem wydawnictwa Signet księga imion.

Autor księgi Stephen J. Spignesi wylicza 5200 imion. Poza najzupełniej zwyczajnymi, np. Elizabeth i John, trafiają się imiona osobliwe. Frank Zappa swoje dzieci nazwał Moon Unit (księżycowa jednostka), Dweezil i Diva, natomiast aktor i reżyser Robby Benson swoją córkę nazywa Zephyr - Zefirkiem (Zefirką?), a Todd Rundgren synkowi nadał imię Rebop.

Ted Turner, wielbiciel "Przeminęło z wiatrem" nazwał syna Rhett, a Garth Brooks swoją coreczkę Taylor - na pamiątkę balladzisty Jamesa Taylora. Innym przykładem oddawania hołdu swoim fascynacjom może być imię, jakie Kim Gordon i Thurston Moore nadali corce: Coco Chanel Gordon.

Reżyser Ron Howard i jego żona Cheryl nadają kolejnym dzieciom na drugie imię nazwę miejsca, w którym zostały poczęte, np. nowojorskiego hotelu "Carlyle". Jedno z ich dzieci nosi drugie imię będące nazwą ulicy, ponieważ imię Volvo wydało się rodzicom zbyt dziwne.

Surfing w sieci

Internet odciąga wielu Amerykanów od telewizji, ale sprzyja sprzedaży książek, głównie dzięki licznym publikacjom poświęconym tej światowej sieci komputerowej, jak stwierdza w specjalistycznym raporcie amerykańska firma Coopers and Lybrand Consulting.

Jak wynika z raportu, Amerykanie wydają co roku od 300 do 600 mln dolarów na książki i magazyny poświęcone Internetowi, tj. więcej niż wynoszą opłaty za korzystanie z usług online, wynoszące od 200 do 300 dolarów rocznie. 50 proc. zapytanych osób stwierdza, że czas, jaki poświęcają na wędrówki po Internecie normalnie spędziłby przed telewizorem.

Przeprowadzona ankieta pozwoliła ponadto określić trzy główne typy użytkowników Internetu: tych, którzy pragną się komunikować (22 proc.), tych, którzy szukają informacji (24 proc.) i w końcu tych, którzy uprawiają "surfing" w sieci (54 proc.), żeby znaleźć w niej np. ogólne informacje, pocztę elektroniczną lub bazy danych.

Badaniem objęto ponad 2300 osób w pierwszym kwartale 1996 roku.

● Z POLSKI

◆ Polska po raz czwarty bierze udział w organizowanych przez USA manewrach na zachodnim Bałtyku "Baltops '96".

◆ Posłowie polsko-litewskiej i litewsko-polskiej grup parlamentarnych w wydanym wczoraj na zakończenie pobytu parlamentarzystów litewskich w Warszawie komunikacie opowiadają się za pilnym stworzeniem wspólnej komisji rządowej ds. mniejszości polskiej na Litwie i litewskiej w Polsce.

◆ Nowa stacja odpraw TIR-ów na granicy polsko-białoruskiej powstaje w Koroszczynie nad Bugiem. Przejście z odpowiednimi parkingami, drogami dojazdowymi, budynkiem głównym i kontroli ruchu oraz z motelem, budynkiem spedycyjno-bankowym, stacją paliw i siecią handlowo-usługową zostanie oddane do użytku za dwa lata.

◆ Kilkadziesiąt osób protestowało w Warszawie przeciw wprowadzeniu w życie ustawy poszerzającej granice Wilna.

Sprostowanie

Starając się o paszport dla dziecka do 15 lat konieczna jest pisemna zgoda **jednego rodzica (opiekuna ustawowego)**, a nie jak podałam w artykule pt. "Zanim staniesz w kolejce" ("GL" z dnia 4 czerwca) obojga rodziców (opiekunów). Za mylną informację Szanownych Czytelników przepraszam.

W. KULA

Materiały nie sygnowane pochodzą z serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

OBYWATELSKI KOMITET PETYCYJNY INFORMUJE

Nowelizacja "studenckich" ustaw

W kwietniu br. Komitet Petycyjny działający przy Kancelarii Rady Polaków w Republice Czeskiej wystosował do Izby Poselskiej Parlamentu RC, Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Kultury Fizycznej oraz do Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych petycję, w której podpisani **obywatele żądali nowelizacji Ustawy nr 117/95 Dz.U. o państwowym zasiłku socjalnym**. W petycji **dążyliśmy do zmiany lub uzupełnienia brzmienia § 12, lit. a)** cytowanej ustawy, wg którego "jako systematyczne przygotowywanie do przyszłego zawodu jest traktowana nauka na wyższych uczelniach i w szkołach średnich w RC". Jako powód wystosowania petycji podane **zostały argumenty o dyskryminowaniu przez jej wprowadzenie pewnej grupy obywateli RC**. Argumenty ujęliśmy w czterech punktach: **1) nie przyznanie zasiłków rodzinnych na dziecko studiujące za granicą, 2) konieczność opłacania za takie dziecko składek ubezpieczenia zdrowotnego i socjalnego, 3) nie branie pod uwagę dziecka studiującego za granicą jako członka rodziny przy obliczaniu wysokości podstawy opodatkowania rodziców, 4) nie zaliczenie okresu studiów do emerytury studenta.**

W maju przytoczone powyżej instytucje nadesłały do nas odpowiedzi, z których wynika, iż **Izba Poselska Parlamentu RC przyjęła 25 kwietnia 1996 r. projekt nowelizacji ustawy nr 117/1995**. W myśl noweli do cytowanego postanowienia § 12 lit. a) dodano następujące słowa: **"jako nauka na wyższych uczelniach i w szkołach średnich w Republice Czeskiej traktowane są także studia w szkołach średnich i wyższych za granicą, o ile na mocy decyzji Ministerswa Szkolnictwa, Młodzieży i Kultury Fizycznej zostaną postawione na równi z nauką w szkołach średnich i wyższych w Republice Czeskiej"**.

Nowela wejdzie w życie z wsteczną ważnością od 1 stycznia 1996 r., czyli na jej podstawie będą mogły być wstecznie przyznane zasiłki od tej daty.

W chwili obecnej jednak przepis ten nie nabrał jeszcze mocy prawnej, ponieważ nie został podpisany jeszcze przez prezydenta RC. **W wypadku akceptacji noweli przez prezydenta zostanie ona ogłoszona w Dzienniku Ustaw (i nabierze mocy prawnej) 1 lipca 1996 r.** Tak została załatwiona kwestia pierwszych trzech punktów petycji.

Jeżeli chodzi o punkt czwarty petycji, to w myśl § 5 ust. 1 lit. m), § 11 ust. 1 lit. a) oraz § 21 lit. a) Ustawy nr 155/1995 o ubezpieczeniu emerytalnym "okresem ubezpieczenia dla ustalenia wysokości emerytury rozumiany jest okres uczestniczenia w ubezpieczeniu również tych osób, które systematycznie przygotowują się do przyszłego zawodu studiując w średnich lub wyższych uczelniach w RC, w okresie pierwszych sześciu lat tych studiów po skończeniu 18 roku życia". Za takie studia uważane są także studia w średnich i wyższych uczelniach za granicą, "o ile na mocy decyzji Ministerswa Szkolnictwa, Młodzieży i Kultury Fizycznej zostaną postawione na równi z nauką w szkołach średnich i wyższych w Republice Czeskiej".

Mankamentem odpowiedzi, które nadeszły na naszą petycję, jest brak informacji o tym, w jakim trybie podjęta zostanie decyzja MSMIKF w sprawie uznania szkół zagranicznych (dla potrzeb realizacji noweli) za równe szkołom w RC. W związku z tym **Komitet Petycyjny wystosuje do MSMIKF list z prośbą o podanie konkretnych informacji, jak mają dalej postępować zainteresowani studenci, uczniowie szkół średnich i ich rodzice.**

Za Komitet Petycyjny

JAN KUBICZEK

POMOCNIKÓW SZUKAJĄ GŁÓWNIE FIRMY BUDOWLANE

Wakacje inaczej

Wielu studentów wyższych uczelni i uczniów szkół średnich nie wyobraża sobie wakacji... bez pracy. Znalezienie odpowiedniego zajęcia nie jest jednak ostatnio sprawą łatwą, wiele zakładów nie przyjmuje pracowników sezonowych, inne zatrudniają w czasie wakacji wyłącznie dzieci członków własnej załogi.

Tego lata, jak informuje prezydent ostrawskiego Job-Centrum, Radovan Burkovič, pracowników sezonowych poszukują głównie firmy budowlane, które po długiej zimie odrabiają teraz nagromadzone zaległości, a także przedsiębiorstwa, które zaopatrują budowlańców. Oferują one pracę nierzadko także w soboty i niedziele.

Nie są to bynajmniej jedyne propozycje; za pośrednictwem ostrawskiego biura można znaleźć najróżniejsze sezonowe zajęcia. W czerwcu korzystają z tej możliwości głównie tegoroczni maturzyści, studenci uczelni wyższych mają na razie inne kłopoty, jako że trwa sesja egzaminacyjna.

Job-Centrum corocznie pomoże zdobyć sezonową pracę niebagatelnej grupie ok. 6200 młodych ludzi nie tylko z Ostrawy, ale także okolicznych miast i gmin. (h)

STOP ZŁODZIEJOM POPULARNEGO ŚRODKA LOKOMOCJI

Znakowanie rowerów

TRZYNIEC (wak) - *"Od listopada 1994 roku, kiedy jako jedni z pierwszych w powiecie frydecko-mistecki*m *zaczęliśmy znakować rowery, liczba kradzieży znacznie się zmniejszyła. Dotychczas w naszej bazie komputerowej rejestrujemy ponad tysiąc jednośladów"* - powiedział nam Miroslav Lipus, zastępca dyrektora Policji Miejskiej.

Rowery znakuje się tak samo jak samochody - jednoślad opatrzony jest naklejką oraz numerem ewidencyjnym wyrytym na jego dolnej ramce. Właściciel oznakowanego roweru otrzymuje kartę identyfikacyjną.

"Ci, którzy zechcą w ten sposób oznakować swój pojazd i sprawić, aby stał się mniej atrakcyjny dla złodzieja, powinni zgłosić się do nas razem z dokumentem o nabyciu towaru (rachunkiem), kartą gwarancyjną oraz dowodem osobistym, a dzieci do lat 15 - z rodzicem lub starszym rodzeństwem posiadającym te wszystkie dokumenty. W ten sposób policja chce uchronić się przed przypadkowym 'zalegalizowaniem' skradzionych rowerów" - dodaje M. Lipus.

Rowery znikają najczęściej z piwnic, sprzed sklepów i balkonów, zaś w sezonie letnim z kąpielisk. Łupem złodziei padają zwłaszcza rowery górskie i "Favority".

Znakowanie jednośladów przebiega na posterunku Policji Miejskiej w Trzyńcu-Łyżbicach nr 795 w każdą środę w godz. od 8 do 17 (również podczas wakacji). Rejestracja jest bezpłatna i dobrowolna.

W KARWIŃSKIEJ "TREFIE"

Nowy sklep

KARWINA (h) - Nowy sklep specjalistyczny oferujący sprzęt oraz materiały fotograficzne i filmowe powstał w Domu Towarowym "Trefa" w Karwinie. Pierwszych klientów personel sklepu obsłuży już dziś o godz. 10.00. W uroczystości otwarcia udział zapowiedziała miss CSRF, Michaela Maláčowa. Przywita gości i rozda dzieciom, które towarzyszyć będą pierwszym klientom, upominki.

RADA POLAKÓW W RC

- informuje wszystkich **wyjeżdżających na kolonie polonijne do Choszczna i Złotowa**, że opłaty za kolonie, w wysokości 2100 koron od osoby, należy dokonać w nieprzekraczalnym terminie do 25 czerwca br.

Wpłaty można dokonać osobiście w biurze Wydawnictwa "OLZA" w Czeskim Cieszynie przy ul. Hlavni 3 (II piętro) codziennie, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 - 15.00.

Osoby pragnące skorzystać z dofinansowania z zakładowych funduszów socjalnych mogą tam również otrzymać odpowiednie zaświadczenie.

Wpłat można dokonywać również za pośrednictwem poczty lub bezpośrednio na konto Rady Polaków w IPB Česky Těšín 2307356/5100.

W tym wypadku prosimy pamiętać o dokładnym zaznaczeniu na przekazie (przelewie) imienia i nazwiska dziecka, za które wnoszona jest opłata. Powyższe konieczne jest również przy przelewach dokonywanych przez zakłady pracy.

Filmu nie będzie!

Rada Polaków w RC informuje maturzystów, że zapowiedziany na wtorek 11 czerwca seans filmowy w kinie "Centrum" w Cz. Cieszynie **się nie odbędzie**.

WSPÓLNOTOWCY Z LISTY "NIEZALEŻNYCH"

Nie osiągnęliśmy spodziewanych wyników...

Znane są już wyniki wyborów parlamentarnych. Oceni je w najbliższych dniach również ruch polityczny "Coexistentia-Wspólnota", o czym na pewno poinformuje również czytelników "Głosu Ludu". Na razie chciałbym się podzielić z czytelnikami pierwszymi moimi refleksjami.

Ruch polityczny "Niezależni", w ramach którego startowała "Wspólnota" nie osiągnął wyników, jakich się spodziewał. W ramach całej Czeskiej Republiki nie mieliśmy oczywiście na nie wpływu. Faktem jest również, że sukcesu nie osiągnęliśmy także w powiatach Karwina i Frydek-Mistek (osobiście sądziłem, że zdobędziemy tu ponad 5 proc. głosów). Po prostu większość Polaków zachowała się racjonalnie i - pomimo że nie akceptowała programu ODS - zagłosowała na pana Wawrzynca Fójcika. Z drugiej strony niekorzystne byłoby dla naszego polskiego społeczeństwa, gdyby "Wspólnota" spełniła ultimatum pana Tadeusza Wantuły i wycofała się z wyborów. "Niezależni" odbierali głosy nie partii ODS, ale przede wszystkim partiom ČSSD i KDU-ČSL, co mogło przyczynić się do tego, że ODS zdobyła w północnomorawskim okręgu wyborczym 11 mandatów (a nie, przykładowo, 10) na niekorzyść wymienionych przeze mnie partii.

W przyszłości musimy przyzwyczaić się do tego, że Polacy będą startować z różnych list wyborczych. Po prostu nie jesteśmy jako społeczeństwo polskie na Zaolziu jednomyślni, co nie oznacza, że nie powinniśmy działać zgodnie w podstawowych dla naszego bytu narodowego sprawach, jaką jest, przykładowo, obrona naszego szkolnictwa.

Chciałbym wykykorzystać okazję i pogratulować sukcesu wyborczego panu Wawrzyńcowi Fójcikowi i wyrazić nadzieję, że będzie bronił nie tylko naszych praw obywatelskich, ale również narodowych. W tej kwestii, moim zdaniem, nie powinna obowiązywać dyscyplina partyjna.

TADEUSZ TOMAN

● DZIŚ NA ANTENIE

"Balladę o starej Karwinie, mieście, którego już nie ma", ciekawy projekt Klubu Propozycji przy MK PZKO w Cz. Cieszynie-Centrum, utrwaliła na taśmie red. Otylia Toboła. Wysłuchać jej można dziś o godz. 17.00 na UKF 105,3 i 107,3 MHz. (k)

Olympijada

Gazety sóm teraz pełne olympijady w Atlancie, tak jakby dzyinnikarze sportowi ni mieli nic inszego do pisanio, abo jak by w głowie chybiało im pływić kółek. Pogoda je dość mizerno, a dziecka i wielcy lecóm godnie posełbykani z tym ogniym olympijskim. Dobrze że od niego troche ogrzejóm. Tyn bieg trwo uż wiecznie, a eszcze bydzie, bo jak pedze, abo je wiatrzysko, to trzeja doczkać aż se wypogodzi. Bo gdo to widzioł uganiać z fanglóm pod pelerinóm. Jano je ciekawy, jak z tym zniczym polecóm przez Atlantyk, czy po dnie, czy też po falach morskich.

Atlanta, jak wszyscy nie wiymy, leży w Amerycе, czyli USA. A usowcy poradzóm dycki wszystko rozreklamować, aby ty igrzyska mieli nejlepsze. Tak je i z tegorocznóm olympijadóm. Dycki muszóm mieć cosi ekstra, tuż jóm bydóm robić w nocy. Hawiyrze uż dzisio meldujóm, że w ty dni szportowych zmagań nie bydóm farać w nocy, aby mógli oglóndać telepudełka.

I w jednej taki szportowej gazecie Amadełusz Wysportowany wyczytoł, że w tym przestympnym roku mijo sto lat, co jedyn Francuz, Kuberten mu było na miano, zorganizowoł piyrsze nowożytne igrzyska w Atenach, w Grecyji. Cosi małowiela pogrzeboł w podorówce i naszeł dysk na ciepani i eszcze starszy materac na zapaszyni, i jakómsi staróm Laure, kieróm se hańdowni nasadzało na głowe zawodnikom, co se im podarzło wygrać. Od tego czasu se ta Laura nazywo Bobkówna z Liścio.

W tej gazecie eszcze pisali, że w Atlancie może startować każdy bez wzglyndu na kolor skóry i upiyrzynio, przekónanio, wyznanio i cielesnóm woge. Tuż Amadełusz Wysportowany se wykómbinowoł, że se też zgłosi. Nóndzie spónsorów, kierzi mu zapłacóm eroplan, kust i startowe. Oblyczki nie potrzebuje, bo w tej starożytnej Grecyji też wszyscy startowali na sagocza. Jedynie se musi fóndnyć flaszke oleju na natrzyci swojigo muskulanego ciała i buteleczke spreju, aby mu mógli nasikać numer startowy na piersiach i plecach. Trenerów nie potrzebuje, bydzie se trenirowoł sóm. Wybroł se trzi sporty, w kierych by jako tako móg startować, bo poza kreglami, kartami, lajdóm i skrywaczkami nic nie uprawioł, a ty prawie dyscypliny na olympijadzie nie figurujóm. Ty trzi dyscypliny to były: ciep bumerangym, jazda na bicyglu i pływani. Rodzina Wysportowanego Amadełusza godnie kryncia głowami, bo fotel nie umioł pływać ani jeździć na kole, a bumerang w życiu na oczy nie widzioł. Ale to iście Amadełusza dobrze nie znali. Ciepnył se na ty sporty z całym zapamiyntanim i siłóm. Zaczón podle abecadła od bumerangu. Kupił se brożure "Jak samymu zmajstrować bumerang" i zaczło se. Uż na piyrszej strónie stoło czorne na biołym, że to narzyndzi pochodzi z Australije, a ni z Ameryki, jak Amadełusz myśloł, a wymyślił go ze swoji głowy niejaki Bum Erang. Niechoł linijorz przez noc na polu, a rosa zrobiła uż swoji, wygła go na cimpercamper. Uż, uż se chytoł roboty, kiej na drugi stronicy przeczyto, że bumerangi idzie kupić gotowe we sklepie bumerangowo-zabawkowym, a na trzeci pisało, jak se z tym pierónśtwym ciepie.

Piyrszy trening był krótki i dopod dość dobrze. Padły yny dwie szybki, łotka z pelargónijóm i sómsiadowo antyna satelitarno. Drugi trening odbył se uż na łónce i aż po tydniu, jak wyklynały Amadełuszowi grucze na czole. Dotyczny, przistrojóny w baranice i obleczke bramkorza hokejowego, moc se ni móg obracać i zgibać, ale też na co. Przeca bumerangi woził mu napytany pyndzyjista, a narzyndzi dycki przilecioło ku nimu. Był to szport jak uszyty do Wysportowanego, nie było trzeja moc se ruszać, starczyło dować se pozór na palice.

W maju Amadełusz chycił se drugi dyscypliny - pływanio. Tu też nie potrzebowoł trenera, choć se ich godnie zgłosiło. Uprzył se, że poruszanio we wodzie nauczy go przirode. Zaczon jóm pilnie obserwować i to se mu wypłaciło. Od motylków nauczył se pływanio stylym motylkowym. Je fakt, że yny teoretycznie. Praktycznie w bazynie zacznie Amadełusz Wysportowany ćwiczyć aż przed samym odlotym do Atlanty. Na brónzowe miejsce to bydzie iście starczyć. A co, jak by se utopił? Szkoda by było całej mitryngi. Uczy se wściekle i insze style olympijski. Oto przinios na kompielisko w kapsie roztoparczonóm żabe, ciepnył jóm do wody i uparcie se dziwoł, jak to stworzyni to robi, że se nie utopi. Żabkóm teoretycznie też mu to jako tako idzie. Potym na raje prziszeł sómsiadów pies Nerosz. Pływoł po piesku strasznie pieknie i wartko (Nerosz, nie Amadełusz wysportowany), gor jak se mu ciepło patyk. Wysportowanymu też to szło fajnie, ale na sucho na brzegu. Ale od jutra se uż bydzie oswojać w umywadle z wodóm.

BARTEK

◆ *W pozycji Robin Hooda z lasów w Sherwood (1)* ◆ *"Czarna Pantera" z Trzyńca wybrała busolę - nagroda za szóste miejsce (2)* ◆ *"Czarne Pantery" rozbijają namioty (3)* ◆ *Walka o linę (4)* ◆ *"Opty" z kuchenką gazową - nagroda za 1. miejsce (5).* *Fot. LECH MAŁYSZ*

DZIEŃ DZIECKA POD ZNAKIEM TRADYCYJNEGO RAJDU BESKIDZKIEGO

Harcerskie wędrówki

"Wysoko oceniam wszystkich uczestników za postawę, zachowanie i wiadomości wykazane na trasie rajdu" - powiedział komendant Rajdu Beskidzkiego, phm. Lech Małysz, w czasie ogniska, które zakończyło tę tradycyjną imprezę harcerską odbywającą się zawsze na przełomie maja i czerwca.

Tegoroczny rajd był trochę nietypowy. Zazwyczaj trasy prowadziły do Koszarzysk, w roku bieżącym jednak z Bystrzycy i Gródku wędrowano w kierunku Gróniczka, gdzie wieczorem rozbito biwak. Rankiem wyruszono dalej, by po mozolnym zdobyciu Stożka i Czantorii spuścić się do Nydku, skąd autobus przewiózł uczestników zmęczonych sobotnim upałem do ośrodka harcerskiego "Kikula" w Koszarzyskach.

Na trasie rozstawione były punkty kontrolne, na których harcerki i harcerze musieli wykazać się wiadomościami i umiejętnościami z najróżniejszych, typowo harcerskich dziedzin - topografii, samarytanki, historii skautingu, węzłologii itp. Dodatkowo w trakcie wędrówki zbierać mieli określone rośliny, wypełnić testy na temat przyrody, meteorologii itp., nie nudzono się więc nawet przez chwilę. Trzeba też stwierdzić, że pogoda w dniach 31 maja - 2 czerwca była nadzwyczaj upalna, a rajdowcy taszczyli plecaki z zasobami jedzenia, spiwory, namioty - nic więc dziwnego, że dotarłszy do Koszarzysk większość z nich nie była w stanie poruszyć nawet palcem w bucie, nawet posiłek przygotowano dopiero po dłuższej przerwie na odpoczynek.

Wieczorem, po ognisku, kiedy większość rajdowców już spała, komenda rajdu podliczała punkty. Okazało się, że najwięcej zebrali ich wodniacy z czeskocieszyńskiej drużyny OPTY, a na drugim miejscu upłasowali się goście tegorocznego rajdu - 5. dziewczęcy oddział skautek z Czeskiego Cieszyna, który jednak startował poza konkurencją i nie został zaliczony do klasyfikacji ogólnej. Drugie miejsce oficjalnie zdobyła więc "Wielka Niedźwiedzica" z Frysztatu, trzecie - debiutująca w tej imprezie DH im. Jerzego Kukuczki z Nawsia, czwarte - DH "Trole" z Karwiny-Nowego Miasta, piąte - "Czarne Pantery" z Trzyńca - Dworcowej, na ostatnim - DH im. Żwirki i Wigury ze szczepu cierlicko-błędowickiego.

Pomimo bardzo długiej trasy i upału wszyscy zgodnie stwierdzili, że było fantastycznie i o dziwo - nikt nie narzekał. Wielka w tym zasługa organizatorów - harcerek i harcerzy z TDH "Beskidy" z Suchej Górnej oraz sponsorów, w tym sponsora najhojniejszego - firmy KATIM, sp. z o.o. z Karwiny i spółki PROGRESS i ALTEX. **(mus)**

"ŚLĄSK CIESZYŃSKI ZAWSZE LEŻAŁ NA POGRANICZU DWÓCH KULTUR" - MÓWI LADISLAV HOSKOVEC

W kościele można znaleźć skarby...

Frydecko-mistecki skrzypek **Ladislav Hoskovec**, absolwent konserwatorium w Ostrawie, znany jest na Zaolziu głównie w kręgach związanych z życiem literackim. Lada, który już wkrótce - bo 13 czerwca - skończy 30. rok życia, brał jako muzyk udział w pierwszej edycji czeskocieszyńskiej kawiarni poetyckiej AVION, a miłośnicy poezji znają go z organizowanych od paru lat czesko-polskich imprez poetyckich, gdzie jego muzyka zawsze towarzyszy występom poety Ivana Motyla. Nie wszyscy jednak wiedzą, że L. Hoskovec studiuje muzykologię i estetykę na wydziale filozoficznym Uniwersytetu im. T. G. Masaryka w Brnie.

◆ Słyszałem, że jako przyszły muzykolog zajmujesz się teraz szperaniem w dokumentach, które zachowały się na chorze kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzciciela we Frydku i udało ci się podobno odkryć takie rzeczy, że można je uważać za prawdziwe skarby... Co więc można znaleźć jeszcze dzisiaj w naszych kościołach?

- Przede wszystkim zacząłbym od stwierdzenia, że dawniejsi muzykologowie nie zauważali raczej małych kościołów, małych chórów - interesowały ich bardziej orkiestry grające na dworach szlacheckich, muzyka, która powstawała przede wszystkim we większych ośrodkach administracyjnych. Chodziło więc o miasta będące siedzibą biskupa, arcybiskupa itp. Mniejsze miejscowości i miasta, w których przecież większość z nas wyrosła, znajdowały się na peryferii zainteresowań badaczy. Jest to zrozumiałe - trzeba było, oczywiście, zmapować najpierw metropolie, znaczące świątynie, zamki, pałace, teraz jednak przychodzi czas na to, by zająć się właśnie małymi kościołami. Jak na razie chodzi tylko o pierwsze jaskółki, ale coś się zaczyna dziać.

Ja osobiście postanowiłem się zainteresować, jestem przecież Ślązakiem, historią muzyki dawnego Księstwa Cieszyńskiego, a ponieważ urodziłem się i wyrastałem we Frydku, zacząłem badania w swoim mieście rodzinnym. Trzeba sobie tu uświadomić jedno - małe parafie straciły w różnych okresach swoje biblioteki i zbiory, przyczyną były tu wojny, pożary, czy też na przykład konkretnie u nas restrykcyjna polityka komunistów w latach 50. Wiedziałem, że w latach 50. wywieziono z chóru kościoła parafialnego wszelkie materiały nutowe do Muzeum Ostrawskiego, gdzie znajdują się do dnia dzisiejszego. Pojechałem więc do Ostrawy, popatrzyłem na te zbiory i stwierdziłem, że są tu materiały z wieku XIX, najwyżej końca wieku XVIII, a było ich dosyć. To mi jednak nie wystarczało. Poszedłem więc do Urzędu Parafialnego we Frydku z prośbą, czy nie można by poszperać wprost na chórze, chociaż nie spodziewałem się raczej niczego tu znaleźć.

◆ W rzeczywistości jednak odkryłeś...

- Zaraz w pierwszym dniu sięgnąłem do jednej z wiekowych szaf i wydostałem na światło dzienne zagubiony rękopis nieznanego Josela Preissa, czeskiego regenschori, czyli kierownika chóru, z początku XIX wieku, o którym pisał już w swoim czasie brneński muzykolog, prof. Pečman. Oprócz tego znalazłem część pastorałki Preissa. Najciekawsze jest to, że odkryłem te rzeczy dokładnie w dniu 200. rocznicy urodzin tego kompozytora, czyli w marcu. Mówię ci, fantastyczna sprawa - to zakrawało na cud. Postanowiłem więc dokładnie spenetrować wszystkie szafy. I nie żałowałem. Okazało się, że dochowało się całe archiwum parafii!! Tego nikt się nie spodziewał. A co znalazłem? - no kolejne cuda - na przykład spis inwentarza z pióra ks. Tlamettusa z r. 1660, gdzie na dwóch stronicach można przeczytać, jakimi instrumentami kościół parafialny dysponował, spis nut. To był szok, ale na tym się nie skończyło. Dla przykładu - znalazłem księgę inwentarzową Bractwa Różańcowego z lat 1641-1670, tam również jest spis książek i partytur.

◆ Czyli księga ta pochodzi z czasów, gdy w Cieszynie żyli jeszcze Piastowie, bo przecież ostatnia księżna z cieszyńskiej linii tej dynastii, Elżbieta Lukrecja, zmarła w 1653 roku, a Frydek należał do Księstwa Cieszyńskiego...

- W tym czasie należał już jednak do rodu Oppersdorferów, którzy kupili go od Bruntalskich, a ci przedtem od Piastów.

◆ Pomimo to przez długi czas jego właścicielami byli przedstawiciele polskiej dynastii, czyli miałyby się tu dochować z pewnością również materiały polskojęzyczne?

- Oczywiście - wprost w inwentarzu Bractwa Różańcowego są wzmianki również o polskich książkach. Chodzi konkretnie o "Ogród Przenajświętszej Panny Marii", a z roku 1662 pochodzi zapis o tym, że Bractwo przywiozło kilka mazełów z Wiednia i Krakowa. Oprócz tego Bractwo dysponowało też kilkoma innymi książkami o tematyce maryjnej oraz o tym, jak modlić się różaniec. Co się jednak z nimi stało nikt nie wie. Prawdopodobnie zginęły w czasach cesarza Józefa II, który kazał zburzyć kaplicę Bractwa.

◆ Mówiłeś, że chciałbyś się zająć historią muzyki całego Śląska Cieszyńskiego. Czyli - gdzie będziesz kontynuował swoje dalsze poszukiwania?

- Przede wszystkim w Ostrawie - wiem że w muzeum można znaleźć sporo ciekawych rzeczy, m. in. polskie kancjonały. Chciałbym jednak zwrócić się też do urzędów parafialnych. Może i tu będę miał takie szczęście, jak we Frydku? Oprócz tego nawiązałem również kontakty z Cieszynem - konkretnie z archiwum państwowym i muzeum oraz z Książnicą Cieszyńską. W tej ostatniej na przykład udało mi się znaleźć czeskie białe kruki z wieku XVI.

Tu trzeba sobie uświadomić jedno - że Śląsk Cieszyński leżał zawsze na pograniczu dwóch kultur. Na przykład Frydek był miastem mocno czeskim, ale jak widać i tu były kontakty z Polską. Właśnie to wszystko trzeba badać i przedstawiać ludziom.

◆ Czy można się spodziewać, że wyniki twoich badań pojawią się w prasie?

- Ja na razie pokazał się cykl moich artykułów o muzyce frydeckiej w prasie regionalnej, a Urząd Miejski obiecał sfinansować książkę, w której można by zamieścić i materiały nutowe, reprodukcje ilustracji, zdjęcia. Moją pracą zainteresowali się również muzykologowie, dlatego chciałbym też, żeby moje opracowania znalazły się na łamach prasy fachowej, w pismach "Hudební věda", "Hudební rozhledy" czy "Opus musicum".

◆ A polskojęzyczna prasa zaolziańska?

- Oczywiście, jeżeli będzie zainteresowanie, to dlaczego nie?

Notował: JACEK SIKORA

▲ *Strona tytułowa "Księgi inwentaryzacyjnej Bractwa Różańcowego z lat 1641 - 1670"*

Igraszki z diabłem

(felieton teatralny)

Są pozycje w świecie sztuki, które w różnych formach (w naszym wypadku jako sztuka teatralna lub film) zawsze chętnie oglądamy, do których, znając je niemal na pamięć, zawsze chętnie wracamy, tym bardziej, jeśli pada nam się je w nowej wersji (opracowanie, interpretacja).

To dotyczy także najnowszej pozycji Sceny Polskiej, "Igraszek z diabłem" Jana Drdy. Przekonała nas o tym sobotnia (25 maja) premiera oraz inscenizacja autorstwa R. Molińskiego (reżyseria), A. Babraja (scenografia), J. Nohavicy (muzyka), R. Putzlacher (teksty piosenek) oraz J. Standy (choreografia) i ostatecznie dobrze zgrany zespół, gdzie prym wiodą P. Niedoba (Marcin Kabat), B. Szotek-Stonawska (Kasia), M. Owczarek (Sarka Farka), R. Pochroń (Ojciec Scholastikus) i reszta w rolach królewny, anioła i różnej maści diabłów...

Niektórzy, ci wcześniej urodzeni, pamiętają być może jeszcze pierwszą realizację sceniczną tej fraszki ludowej w wykonaniu SP w roku 1962, gdzie w roli Marcina Kabata występował Władysław Niedoba, Sarkę Farkę kreował Janusz Bobek, Kasię - Wanda Spinka, Ojca Scholastika - Rudolf Urbańczyk. Realizacja ta wówczas cieszyła się w miarę dużym powodzeniem i była wystawiona aż 54 razy. W recenzji ("Zwrot" 2/1962) stwierdzono, że owszem, ta w pewnym stopniu Schillerowska inscenizacja (reżyseria Franek Michalik, scenografia Władysław Cejnar, muzyka Tomasz Kiesewetter i Władysław Raczkowski) była dobra, ale aktorsko miejscami nieporadna, a "motorem całego spektaklu była Kasia".

Muszę z satysfakcją stwierdzić, że nie zawiodłem się i to, co zaproponowano nam w najnowszej pozycji Sceny Polskiej, muszę zaliczyć do udanych przedsięwzięć, jeśli chodzi, jak przypuszczam, o zainteresowanie publiczności. Okazuje się więc, iż są pozycje, do których można częściej i z powodzeniem wracać. Naturalnie zasługa to popularności tego rodzaju tematyki, opracowania autorskiego, ale w dużym stopniu także realizatorów.

Nowe teksty piosenek z nową muzyką, ciekawe rozwiązanie sceny i kostiumów, żywe tempo przedstawienia sprawiają, iż widz bawi się dobrze na tej swoistej bajce. Jest to jednak bajka, gdzie nie tylko, jak to zazwyczaj bywa, siły nadprzyrodzone ingerują w sprawy ludzkie, ale człowiek, bohater ludowy, zwycięża nad piekłem i poprawia decyzje niebios.

Rzecz troszeczkę zalatuje realizmem socjalistycznym, chociaż tutaj bohater ludowy, weteran wojenny, nie jest jeszcze rewolucjonistą i nie poprawia świata w myśl wiadomej ideologii - ostatecznie (i na szczęście) rzecz ta została napisana w roku 1945, kiedy jej autor być może jeszcze nie wiedział, że w trzy lata później jako jeden z "kulturalnych" filarów lutowego przewrotu, jako redaktor naczelny popularnego przedtem dziennika Peroutki "Lidové noviny" i przewodniczący Związku Pisarzy Czeskich stanie na czele likwidatorów wybitnych czeskich pisarzy, krytyków i ludzi kultury, przyczyniając się do ogólnej destrukcji kultury czeskiej w myśl wytycznych partii, której zaprzedał swą duszę, jak sceniczna Kasia i Disperanda diabłom.

W związku z tym nasuwa się pytanie, czy w takim wypadku, wiedząc to, co wiemy o autorze, o jego niechlubnej prywatnej przeszłości, mamy o tym wspominać, nie uwłaczając i nie oceniając na tej podstawie jego, dobrego w tym wypadku utworu, czy też sprawy te przemilczać lub nie dostrzegać ani autora, ani jego dzieła - jak właśnie postępował Drda swego czasu. Rzeczywiście czasami może lepiej nie znać autora osobiście lub na podstawie szczegółowych biografii, bo można zatracić szacunek dla jego dzieła, które może być lepsze od człowieka, który je stworzył.

Uważam jednak, iż tak samo, jak czyny (prawdziwe lub wydumane, jak często miało to miejsce w komunistycznej przeszłości) ojców nie powinny piętnować ich dzieci, tak samo (prawdziwe) grzechy twórców dzieł cennych lub podobających się nie powinny skazywać je na niepamięć. Z tego punktu widzenia sceniczna realizacja "Igraszek z diabłem" w SP jest w porządku, chociaż, jak się wydaje, czeskie teatry niechętnie sięgają po pozycje ludzi w przeszłości skompromitowanych.

To tylko na marginesie. Najnowszą pozycję Sceny Polskiej naprawdę warto zobaczyć i przypomnieć sobie znaną rzecz w nowym i ciekawym ujęciu inscenizacyjnym. Jest to wspaniałe widowisko teatralne.

Należy tu jeszcze zaznaczyć, iż do programu, gdzie widz znajdzie więcej szczegółów o realizowanej sztuce, dodana jest szczupła książeczka tekstów piosenek do "Igraszek z diabłem" Renaty Putzlacherowej z muzyką Jaromira Nohavicy. To też swoiste novum w naszej placówce kulturalnej.

KAZIMIERZ JAWORSKI

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

KONKURS "CZY ZNASZ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ?" ROZSTRZYGNIĘTY!

Kochane Dzieciaczki!

Ogromna radość zalała moje serduszko, kiedy okazało się, że jednak nie zapomniałyście o naszym wielkim konkursie "Czy znasz swoją bibliotekę?". W ostatnich dniach do biblioteki nadeszły 392 Wasze odpowiedzi! Myszkując w worku z nimi, stwierdziłam, że nadesłały je dzieci odwiedzające 32 oddziały bibliotek w następujących miejscowościach: Suchej Górnej, Trzyńcu, Wędryni, Jabłonkowie, Cz. Cieszynie, Mostach, Olbrachcicach, Orłowej, Karwinie, Hawierzowie, Stonawie, Łomnej Górnej, Koszarzyskach, Gródku, Bystrzycy, Gnojniku, Milikowie, Bukowcu, Ligotce Kamieralnej, Lutyni Dolnej, Ropicy, Karpętnej, Śmiłowicach, Boguminie, Trzyciężu, Piosku i Rzece.

Cieszę się bardzo, że znalazłyście drogę do książki i jesteście czytelnikami naszych polskich bibliotek! Teraz już na pewno ciekawi Was rozstrzygnięcie naszego konkursu. Tak jak obiecałam, każdy uczestnik konkursu wziął udział w losowaniu o ciekawe nagrody, które ufundowały dla Was: firma Foto ReMaC z Karwiny-Nowego Miasta, firmy KOEXIMPO Co Ltd. i OLZA TRADING z Cz. Cieszyna oraz Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" w Warszawie.

Wylosowałam więc wśród Was tych, którzy przyjadą do biblioteki po nagrody (lista obok). Wszystkim, do których dziś uśmiechnęło się szczęście, serdecznie gratuluję i zapraszam na spotkanie laureatów w naszej bibliotece dnia 26 czerwca br. (pisemne zaproszenia w drodze). Dziękuję Wam wszystkim za udział w konkursie. Nie zapomnijcie, że panie bibliotekarki czekają na Was w naszych bibliotekach!

Serdecznie pozdrowienia przesyła **Myszka Ernestynka**

Lista laureatów konkursu "Czy znasz swoją bibliotekę?"

1. Renata Guziur - Lutynia Dolna
2. Radek Sztwiertnia - Lutynia Dolna
3. Teresa Brzezna - Orłowa
4. Renata Chodura - Hawierzów
5. Dorota Pawlas - Hawierzów
6. Teresa Valcha - Karwina
7. Andrea Polednik - Stonawa
8. Paweł Rewenda - Stonawa
9. Andrea Witosz - Olbrachcice
10. Dorota Morawiec - Sucha Górna
11. Adam Wawrzyczek - Sucha Górna
12. Michał Kriš - Sucha Górna
13. Katarzyna Jedzok - Cz. Cieszyn
14. Łucja Folwarczna - Cz. Cieszyn
15. Newroz Hasan - Cz. Cieszyn
16. Katarzyna Mrozek - Ropica
17. Anna Branna - Żuków Dolny
18. Marta Branna - Kocobędz
19. Barbara Tobola - Gnojnik
20. Halina Kubica - Ligotka Kameralna
21. Jakub Kowalczyk - Śmiłowice
22. Jacek Zolich - Trzyciež
23. Wacław Koatka - Rzeka
24. Janina Walaska - Trzyniec
25. Michaela Wantulok - Trzyniec
26. Barbara Pilch - Grodek
27. Michaela Esterka - Gródek
28. Janina Szuścik - Wędrynia
29. Albert Bulawa - Wędrynia
30. Leszek Krzywoń - Wędrynia
31. Renata Kujawa - Wędrynia
32. Renata Tobola - Milików
33. Lenka Brózda - Łomna Górna
34. Łukasz Sabela - Piosek
35. Maria Chybidziura - Bukowiec
36. Łucja Drong - Koszarzyska
37. Natalia Świerczek - Jabłonków
38. Maksymilian Gazur - Jabłonków
39. Artur Kohut - Mosty koło Jabłonkowa
40. Zuzanna Turek - Mosty koło Jabłonkowa

GŁOSIKOWE ZOO

Kormorany

Przedstawiamy Wam dziś kormorany, ptaki, o których m. in. pisał przed tygodniem Adamek Vitoš. Ten na zdjęciu siedzi osowiale - i nic dziwnego, bo jest w klatce. Na wolności kormoran - ptak z rzędu wiosłonogich, rodziny kormoranów, obejmującej około 30 gatunków - doskonale lata, pływa i nurkuje. Żywi się głównie rybami i skorupiakami. Kormorany mają upierzenie ciemne, często czarne z połyskiem zielonym, niebieskim lub fioletowym, niektóre gatunki mają spód ciała biały. Zamieszkują wybrzeża mórz, większych jezior i rzek całego świata. Gnieżdżą się koloniami na drzewach lub skałach, jaja wysiadują oboje rodzice.

Kormorany mogą przyzwyczaić się do człowieka i pomagać mu - w Chinach i Japonii używa się ich do łowu ryb: ptak z założoną obrączką na szyi nie może połknąć złowionej ryby i przynosi ją rybakowi.

LITERKA

ZAGADKI GŁOSIKA

BOGUSŁAW KRZYŻANEK

W pudełeczku mamy

Może będzie sweterek?
A może szalik nowy?
A może sukienkę
mamusia z niej zrobi?
Nie wiem.

Na razie,
zwinięta w kłębuszek,
obietnic pełna,
śpi w pudełeczku mamy.
Kto? To jasne - *(nasz)*

RUBRYKĘ PRZYGOTOWALI: IRENA STONAWSKA, BOGUSŁAW KRZYŻANEK, WŁADYSŁAW OWCZARZY

✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿

Nasza przygoda

Dwa prześliczne listy - od przedszkolaków z Karwiny-Nowego Miasta i z Cz. Cieszyna (ul. Moskiewska) - pojawiły się w ostatnich dniach na stoliku Głosika. Dziś pierwszy z nich, ten z Karwiny, zatytułowany

Nasza Przygoda

Dziesięć dni pełnych niespodzianek spędziły dzieci z przedszkola w Karwinie-Nowym Mieście w "zielonym przedszkolu" w Czeladnej. Piękna okolica oraz pogoda umożliwiły przedszkolakom codzienne kontakty z przyrodą. Wielką przygodą była obserwacja kozy z koźlętami, owieczki z jagniątkami. Na łąkach często umykały zające, sarna; w lesie obserwowaliśmy wiewiórki. Oglądać z bliska jaszczurki, salamandrę, różne robaki to też zresztą nie lada atrakcja.

Do tradycyjnych niespodzianek należy szukanie skarbu. Tym razem szukaliśmy "Skarbu zajączka", zaś Leśny Dziadek przygotował dla przedszkolaków "Drzewo pełne cukierków". Wiele fantazji i pomysłów wykazały dzieci w czasie budowy domków dla krasnoludków i smerfów. Medale i dyplomy zdobywali mali sportowcy podczas mini-olimpiady. Wesoło bawiły się dzieci w świetlicy, gdzie wieczorem przebiegały różne gry, zabawy, tańczono na dyskotece. W miłej i pełnej niespodzianek atmosferze szybko płynęły dni - trzeba było wracać do domu...

W imieniu przedszkolaków
ANNA RZYMANOWA

GŁOSIK I LUDMIŁA GŁOSIK I LUDMIŁA

NASZ ADRES: Redakcja "Głosu Ludu", P.O. Box 29, Novinářská 3, 709 29 OSTRAVA 1.
UWAGA: Pisząc do nas nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

Wiesław Adam Berger

Na moście Rialte

Dokończenie z czwartkowego numeru "GL"

Wenecję kochałem od pierwszego wejrzenia. Josif Brodski, "Znak wodny", "Otacza nas tu takie piękno, że rodzi się w nas natychmiast męcząca, zwierzęca żądza dorównania mu, znalezienia się z nim na jednym poziomie. Nie ma to nic wspólnego z próżnością ani z tutejszym naturalnym nadmiarem luster, z których najważniejszym jest sama woda. Rzecz polega po prostu na tym, że miasto podsuwa stworom dwunogim pojęcie wizualnej wyższości, którego brak im było w ich rodzimych matecznikach, w otoczeniu, do którego przywykli". Idąc normalnym, nie bardzo ładnym miastem, nagle ujrzałem z góry prawdziwą Wenecję z Canal Grande i wtedy oniemiałem z wrażenia...

Wszedłem pijany ze szczęścia w jeden z pierwszych cudów tego świata. W oczach miałem łzy - tyle życia w pustce - a tu przecież od wieków istniała Wenecja... Na moście Rialte czekało na mnie przeznaczenie: Laura. Zauroczenia i prawdziwą uczucia są nie do odtworzenia. Tylko Josif Brodski z panem Barańczakiem by to potrafili - bo duch Mistrza Josifa jest tu wszędzie i "flat ubi vult". Josif Brodski, "Znak wodny", "Potem niebo przesłonił na mgnienie ogromny marmurowy nawias mostu i nagle wszystko zalały światła. - Rialto - powiedziała już zwykłym głosem".

W Wenecji zmarł - chyba z przejęcia pięknem - sam maestro Wagner. O wiele później spotkałem go nawet w katalońskim mieście Taragonie - w doniczce rośnie mi stamtąd, z nasienia, drzewko świętojańskiego chleba - twórca olbrzymiej, czyżby tylko aż tak całkiem germańskiej, muzyki, jakby nie pasującej do Wenecji. A jednak, tak też nie można tego określać.

Szliśmy zatopieni w mieście przodków Laury, w wodzie, która była lustrem a zarazem drogą, w słońcu i cieniach, wśród pałaców i wytwornych mieszczańskich domów, szliśmy zatopieni w sobie, niosąc w swoich genach zakodowaną pamięć uczuć - niezwykłą historię Wenecji, jej sztukę, architekturę, muzykę, a zarazem malarstwo i rzeźbę. Ale też i sztukę teatralną tego Miasta rosnącego prosto z morza i w morzu ponownie się zatapiającą. Jakoś nie potrafiłbym widzieć, myśleć i tworzyć w tym i o tym MIEŚCIE bez istnienia Laury. Na Placu Świętego Marka Miasto i Dziewczyna spłynęły w cudowne uczucie czegoś bardzo nadzwyczajnego, zabierając mnie z sobą. Josif Brodski, "Znak wodny"... A po "znakach wodnych" odchodziły w historię korowody odświętnie odzianych Dożów.

A morze w tym czasie nie było łaskawe - coś się z nim niedobrego działo. Gondole pływały nawet po Placu Świętego Marka i chyba stąd te korowody Dożów prowadzone przez Mefistofelesa w cylindrze. Zdarzyło się coś w rodzaju Małego Potopu z eleganckimi Arkami Noego. Do tej sceneria pasowałaby muzyka Wagnera ze srebrnym "Lohengrinem" - ewergrinem. Zdjęliśmy buty - nad nami tkwiła, dotykająca chmur - bo nagle zrobiło się wietrznie i chmurno - czerwona wieża podobna do wieży Dali'ego - idąc boso, dotykaliśmy na żywo miasta i morza, które było życiem, a zarazem czaiła się w nim: czyżby śmierć w Wenecji? Ale nam urodziła się miłość i - jak by nie było - potężniała...

Siedzimy w kawiarni z nogami w wodzie. Kelnerzy obsługują gości, brodząc w wysokich, gumowych butach, w morskiej wodzie. Mefistofeles odzwierciedlający się w pomarszczonej wodzie, więc podwójny a nawet potrójny, we fraku, siedzi na podwyższeniu za fortepianem a raczej czarnym skrzydłem, i gra wiedeńskie melodie.

- Opowiedz mi proszę, co to wszystko z tobą się działo? Trochę opowiadał mi o tym mój dowódca. Ale niewiele. Jakoś mu nie szło.

- Trudno mi wracać do tamtych czasów, bo boli... - wzięła moją dłoń w swoją, drżała - trudno mi w to wszystko nadal uwierzyć...

Upiliśmy kilka porządnych haustów wina....

- Mój ojciec - Laura patrzyła mi w oczy - był w weneckim teatrze dyrektorem. Do dzisiaj jestem w tym naszym pałacu baletnicą. Ojca zamordowali wycofujący się SS-mani. O tak, rozumiesz, z niczego. Dla hecy zastrzelili. Nie odpowiadała im jego włoska fizjonomia. Po prostu nie był taki jak oni. Chodziło o człowieka wartościowego. Potrzebne mi są do tego słowa Josifa: "Ostatecznie, wytwarzamy wszystko, jak Sam Wszechmogący, na nasz obraz i podobieństwo, z braku solidnego modelu, nasze artefakty mówią o nas więcej, niż nasze wyznania!" ON nie był na ich SS-manów obraz. Ale tu nie chodziło i nie chodzi tylko o SS-manów, wśród Włochów i innych narodów, wszędzie można właśnie takich spotkać. Narodowość niczego tu nie daje. Kiedy weszli, wstał spoza swojego masywnego, starego biurka. Powiedzieli po swojemu kilka gardłowych słów i zaśmiali się złowrogo, rozbawieni swoją przemocą. Ten najmniejszy z nich, taki pokurcz w hełmie ze srebrnymi akselbantami, wyciągnął ogromny - chyba zdobyty na Amikach - rewolwer, uśmiechnął się szeroką gębą pokrajaną bagnetem, zachichotał histerycznie i... strzelił. Głowa ojca prysła niczym bańka mydlana.

Głos jej się załamał. Mieliśmy łzy w oczach. Jedna fortepian dalej wydziwiał... Dolałem wina z butelki, bo nic innego nie przyszło mi do głowy, drugą ręką mocno ściskałem jej dłoń...

- Potem - mówiła dalej - wszyscy razem, chociaż bez komendy, zrobili w tył zwrot. Stałam tam jak solny słup, nie mogłam tego pojąć. Wydawało mi się, że to zły sen. Nie mogłam się nawet ruszyć. Obeszli mnie, uśmiechając się niczym debile - taki uśmiech niedorozwiniętych. Coś z nimi musiało być psychicznie nie tak...

- Ale to jeszcze nie wszystko. Wieczorem otrzymałam od nich "bele". Musiałam tańczyć! Zabrałam ze sobą z biurka rewolwer ojca.

Niecałą godzinę przed przedstawieniem drzwi mojej garderoby otworzyły się gwałtownie na oścież. Stanął w nich ten z akselbantami jak w ramie i krzyczał: Ha! Tosca! Tyś moja! Skąd przyszło mu to do głowy, nie wyglądał na miłośnika oper. I podszedł do mnie. Nie zdążył mnie dotknąć. Nie zdążył nawet wystrzelić, chociaż trzymał dłoń na uchwycie rewolweru, chyba mu się to w życiu jeszcze nigdy nie zdarzyło, byłam o ułamek sekundy szybsza. - Trochę się uśmiechnęła. - Dzisiaj wygląda to jak w westernie, ale wtedy...

- Przedstawienie się nie odbyło - mówiła dalej. - Tak się złożyło, miałam szczęście, że do teatru, w tej właśnie chwili, weszli żołnierze US-army. Jest pani, jak widać, dziewczyną na właściwym miejscu - powiedział do mnie amerykański oficer, jak się później dowiedziałam, twój dowódca. Od razu bym panią zabrał ze sobą jako oficera. I dał mi na pamiątkę swój kowbojski rewolwer z pasem i kaburą. Przypinam go, kiedy tańczę Gershwina "Porgy and Bess". Ojca odwieźli karawanem do domu, SS-mana wrzucili z innymi do ciężarówki. Ojcu już nikt nie mógł wrócić życia a brakowało tylko kilka godzin...

Ale życie, jak Pegaz, niczym Feniks, leci dalej.

Staliśmy w Bazylice Świętego Marka. Morze wróciło do siebie. Z "Toscą" było inaczej aniżeli z Laurą. Nie byłem Scarpiem, ani Cavaradosim, bo, jak dotychczas, nikt mnie nie przymknął w Zamku Świętego Anioła. Wenecja to całkiem inna sceneria, chociaż w teatrze, na scenie można stworzyć prawie wszystko.

Laura teraz i zawsze była "niebezpieczna" tylko swoją miłością do mnie. Więc nie zdążyła mnie, ani ja jej nigdy opuścić. Opera "Carmen" też się u nas nie sprawdziła. Nie wspominając już o "Don Carlosie"...

Most Rialte to nasz ołtarz, chociaż Laury już kilka smutnych lat nie ma na tym bardzo dziwnym świecie. Sprawdziła nam się końcowa scena opery "La Traviata".

Płynąłem z nią w ostatnią podróż w czarnej, nocnej gondoli Laguną Śmierci na Wyspę Cimitero S. Michele... Weneciańska miłość mi pozostała i nadal nie mogę o niej zapomnieć, ani jej zdradzić. A umrzeć jakoś nie daje rady. Lekarstwem jest mi włoskie wino i w nim nadal szukam prawdy i sprawiedliwości. Zaś ideały, które wymyśliłem w swej wyobraźni dobrzy ludzie, są - dzisiaj już wiem - tylko ideałami, które rodząc się umierają rzucane ze skały.

Czas w tym opowiadaniu może nie ma logiki - po prostu nie istnieje - wszystko już się stało. Czekam, by tam wrócić - gdzieś tam jest mój dom... Na pewno obok LAURY...

TRYBUNA NASZYCH LEKARZY-SPECJALISTÓW (17)

Nowoczesny sprzęt pomocnikiem w walce o życie ludzi

▲ *Dr Jan Bolek bada swego pacjenta na echokardiografie.* *Zdjęcia: Autor*

Po 20 latach pracy w czeskocieszyńskim szpitalu, w roku 1991 **MUDr Jan Bolek** bez zastanawiania się skorzystał z oferty pracy na oddziale chorób wewnętrznych szpitala górniczego w Karwinie-Nowym Mieście (od niedawna oficjalna nazwa tego zakładu brzmi: "Karvinská a hornická nemocnice, a. s."). Przeczuwał, że zmiana ta może zaspokoić jego wielkie pragnienie "robienia medycyny na wysokim poziomie" i znalezienia się w środowisku, w którym panują "dobre, pozbawione narodowościowych uprzedzeń i przesiąknięte wzajemną życzliwością stosunki między szefem i podwładnymi". Dziś nie żałuje tego kroku. Od czterech lat jest zastępcą ordynatora nowomiejskiej interny.

◆ Pamiętam, że szpital górniczy jako pierwszy w powiecie karwińskim już na początku lat siedemdziesiątych otrzymał tzw. jednostkę terapii intensywnej (dosłowny przekład czeskiego: "jednotka intenzivní péče"), co podniosło jego skuteczność w leczeniu stanów pozawałowych mięśnia sercowego. Panie doktorze, jak dziś ocenia pan wyposażenie tego oddziału w aparaturę diagnostyczno-terapeutyczną?

- Największe zasługi w rozwoju tej jednostki terapii intensywnej ma obecny ordynator oddziału chorób wewnętrznych naszego szpitala, dr Milan Sčučinský, który dba o permanentną jej modernizację. Dziś na jednostce opieki intensywnej jest 6 łóżek tzw. "intensywnych" i 9 łóżek na salach tzw. opieki intermediarnej. Jednostka jest wyposażona w monitoring firmy Siemens. Również pacjenci, którzy zajmują łóżka "intermediarne", czyli ci, których życiu nie zagraża już bezpośrednie niebezpieczeństwo, są monitorowani przez całą dobę. Grafy ilustrujące pracę ich serc widoczne są na specjalnym monitorze, który znajduje się w pokoju lekarzy i pielęgniarek. Monitor jest pod stałą obserwacją lekarza, bądź pielęgniarek, które są odpowiednio przeszkolone w zakresie terapii intensywnej. Mają więc opanowane ekagraficzne podstawy, wiedzą, jak przejawiają się dysrytmie. W wypadku ich wystąpienia, niezwłocznie informują o nich lekarza.

W ubiegłym roku zainstalowaliśmy na terenie szpitala aparaturę do telemetrii, czyli do zdejmowania rytmu serca w obrębie całego oddziału chorób wewnętrznych i innych placówek pomocniczych. Pacjent ma przyczepione do ciała trzy elektrody, zasilane z baterii umocowanej do paska. Służba medyczna zaś ma możliwość śledzenia rytmu jego serca za pośrednictwem specjalnych antenek, kiedy np. pacjent ten porusza się po oddziale czy też przebywa w innych pomieszczeniach szpitalnych (RTG, sonograf itp.).

◆ Na ile jest to pomocne służbie medycznej?

- Bardzo. Bo jeżeli by doszło do zaburzeń rytmu serca, natychmiast wiemy, jak pacjentowi należy pomóc, gdyż jest nam dokładnie znany charakter jego dolegliwości.

◆ Co wszystko państwo leczycie na jednostce terapii intensywnej?

- Jest ona przede wszystkim ukierunkowana kardiologicznie. Ale leczymy też inne stany zagrożenia życia, jak zaburzenia metaboliczne, ostre ataki cukrzycy, różne wstrząsy, np. przy ostrym zapaleniu trzustki itp. Posłużę się paroma danymi statystycznymi. W roku 1995 przeprowadziliśmy m. in. 51 zabiegów zwanych kanilacją żyły podobojczykowej, 26 doraźnych kardiostymulacji, 12 elektrycznych kardiowersji, 35 defibrylacji komór serca itp.

◆ Myślę, a raczej jestem pewien, że czytelnikowi nie obeznanemu z terminologią lekarską wykaz ten niewiele mówi.

- Spróbuję niektóre te zabiegi omówić w sposób bardziej popularny. Kanilacja żyły podobojczykowej polega na wprowadzeniu do niej katetru, za pomocą którego do centralnego układu naczyniowego wtłacza się różnego rodzaju roztwory celem pomiaru ciśnień w prawym przedsionku i komorze. Sposobem tym można też przeprowadzić tzw. doraźne stymulacje intrakardialne, przy których do prawej komory serca wprowadza się zamiast katetru elektrodę podłączoną do baterii i specjalnego aparatu, znajdującego się na zewnątrz ciała chorego. Aparat ten generuje impulsy, które transmitowane do serca stymulują jego rytm. Stosuje się to przy tzw. atrioventrykularnych, czyli AV-blokadach, tzn. zaburzeniach pulsu, spowodowanych zerwaniem się naturalnej łączności energetycznej między przedsionkami i komorami. Można też w ten sposób przyśpieszyć zbyt powolny puls. Stymulacja intrakardialna jest niezbędna zwłaszcza w różnych stanach pozawałowych. Później albo pacjent wraca do zdrowia, albo kierowany jest do szpitala kardiologicznego na zabieg woperowania na stałe pod skórę ministymulatora (rozrusznika) serca. W zakresie tym utrzymujemy ścisłą współpracę ze szpitalem hawierzowskim, gdzie implantacją kardiostymulatorów zajmuje się dr Ďurčák, oraz z kliniką w Ostrawie-Porubie. W Porubie nasi chorzy na miażdżycę pacjenci poddawani są też pewnemu badaniu specjalistycznemu, które nosi nazwę koronarografia, i zabiegom operacyjnym mięśnia sercowego, polegającym na wszyciu tzw. "by passów", czyli czegoś w rodzaju mostów naczyniowych, które zastępują niedrożne, bo zaczopowane złogami cholesterolu lub skrzepem tętnice, zaopatrujące w krew poszczególne fragmenty mięśnia sercowego.

◆ Sądzę, że świadomość, iż z waszego oddziału jest bardzo blisko do kliniki kardiologicznej, pozwala waszym kardiologicznym pacjentom z nadzieją patrzeć w przyszłość.

- Powiem więcej. To wysoki poziom naszej kardiologii decyduje o tym, że pacjenci rekrutują się nie tylko spośród mieszkańców stolicy powiatu, ale również z Cz. Cieszyna, Orłowej, Bogumina, Hawierzowa. Ale wracając do pierwszego pana pytania dotyczącego możliwości diagnostyczno-leczniczych nowomiejskiej jednostki terapii intensywnej, pozwolę sobie wymienić koleżną naszą nowość. Jest nią metoda diagnostyczna oparta na tzw. przezprzełykowej stymulacji serca odpowiednią sondą, w czym wyspecjalizował się ordynator Sčučinský. Pozwala ona uzyskać informację, jak zachowuje się mięsień sercowy przy większej frekwencji uderzeń.

Natomiast "Holter-monitoring" umożliwia nam detekcję rytmu serca podczas normalnych czynności chorego. Pacjentowi zakłada się pięć elektrod, za pośrednictwem których praca serca nagrywana jest na okrągło przez 24 godziny. Magnetofon pacjent nosi przy sobie. Później analizę zapisu, odtwarzanego przy pomocy komputera, przeprowadza lekarz. Dowiaduje się, jakiego typu zaburzenia pacjent miał podczas snu, jakie w czasie różnych czynności, jakie w czasie większego a jakie w trakcie mniejszego wysiłku. Zaburzenia te mogą być różne: dysrytmie, ekstrasystole (nieprawidłowe skurcze mięśnia sercowego), AV-blokady. Wszystko da się odczytać z tego zapisu.

◆ Zupełnie jak z samochodowego tachografu. W jaki sposób wykorzystuje się wyniki tego badania?

- Są bardzo ważne dla chorego, gdyż w sposób jednoznaczny określają sposób leczenia. Wiemy, że niektóre zaburzenia mogą być fatalne dla pacjenta, ale dzięki analizie tego zapisu możemy niezwłocznie podjąć decyzję w sprawie właściwej terapii farmakologicznej lub operacyjnej celem skorygowania zaburzeń.

◆ Zastanawiam się, co jest przyczyną wymienionych przez pana AV-blokad?

- Mogą to być zarówno stany pozawałowe, jak i przedzawałowe, a więc po prostu miażdżyca, połączona z fibrylacją, czyli migotaniem komór. Mogą też to być różne wady wrodzone serca, chroniczne zapalenia mięśnia sercowego, a także banalne nadciśnienie tętnicze.

◆ Wiem, że pana specjalnością są badania echokardiograficzne.

- Laboratorium echokardiograficzne przy naszej jednostce terapii intensywnej zostało zorganizowane w ubiegłym roku po zakupieniu ultrasonografu Toshiba. Aparatura ta łącznie z sondami kosztowała około 6 mln koron. Niemniej jednak już znacznie wcześniej - poczynając rokiem 1991 - wraz z kolegą kardiologiem zajmowaliśmy się echokardiografią, korzystając z innego aparatu ultradźwiękowego, który wypożyczaliśmy od rentgenologów.

◆ Proszę opowiedzieć o echokardiografii.

- Echokardiografia oznacza duży postęp w kardiologii. Na ekranie echokardiografu otrzymujemy obraz pracującego serca, co umożliwia nam określenie rozmiarów komór i przedsionków, grubość ścian. Daje nam to też możliwość zaobserwowania zmian chorobowych w osierdziu i na samym mięśniu sercowym, jak również defektów zastawek i łuku aortalnego wraz z wychodzącymi zeń tętnicami. Jest to badanie, które nie wywołuje skutków ubocznych. Można je zrobić kiedykolwiek i powtórzyć kiedykolwiek, mając szansę - dzięki zapisowi magnetycznemu - porównania jego wyniku do poprzedniego. Dużym udogodnieniem jest kolorowy obraz, dzięki któremu da się wychwycić nieprawidłowości w przepływie krwi przez zastawki. W skali roku przeprowadzamy około 1500 - 1600 badań echokardiograficznych. Jak już powiedziałem, pacjentów ze stwierdzoną miażdżycą kierujemy na dalsze badania i wcześniej omówione zabiegi do Ostrawy-Poruby, natomiast chorych z wadami serca (wrodzonymi i nabytymi), w tym także zastawek, niezwłocznie przewozimy na konsultacje i - jeżeli to konieczne - na operacje na klinikę w Brnie. Mamy już pacjentów po pomyślnie przebytych operacjach zastawek. W kardiologii trzeba się decydować bardzo szybko i przede wszystkim bardzo precyzyjnie, żeby nie popełnić błędu, bo to może kosztować życie pacjenta. Jeżeli w innych dziedzinach medycyny decydują minuty, to w kardiologii decydują sekundy.

◆ Z jaką częstotliwością zgłaszają się do was nowi pacjenci?

- Codziennie. Z tym, że są to osoby niekoniecznie po przebytych zawałach serca. Bywa, że niektórzy zdążą do nas przed samym zawałem. Przyjmujemy też na jednostkę terapii intensywnej ludzi z nadciśnieniem tętniczym rzędu 220/130.

◆ Czy zdarzają się na tej jednostce wypadki zgonów?

- Niestety zdarzają. Kiedy dochodzi do tzw. wstrząsu (szoku) kardiogennego, wskutek którego w ponad 40 procentach zanika funkcja lewej komory, nie da się już niczego zrobić. Wypadków takich nie jest dużo, ale są.

◆ Gdyby nie było jednostki terapii intensywnej, jakie szanse przeżycia miałby wasi pacjenci?

- Nikłe. Dlatego uważam, że jednostki te są bardzo potrzebne i zapewne w przyszłości tradycyjne szpitale przekształcą się w duże jednostki terapii intensywnej. Natomiast medycyna tzw. "niewintensywna" zostanie przeniesiona do przychodni, ambulatoriów. Ja osobiście preferuję intensywną formę leczenia, bo tylko w ten sposób da się dla pacjentów zrobić w krótkim czasie bardzo dużo.

Rozmawiał: KAZIMIERZ SANTARIUS

Liga Gimnastyki Językowej

● czwarty mecz rundy wiosennej ●

KATEGORIA I - Młodzicy

Popraw błędy:

Od niedawna mam i opiekuję się dwoma pieskami. Idąc na podwórze, szalała burza. Marek oczekiwał wiadomość z Warszawy. Po powrocie z archiwu zaczął przeglądać stare dokumenty. Nie zauważył ten znak i skręcił zaraz na prawo. Liczył z jego pomocą. Po południu wyszedli z domu. Szukaliśmy tam grzyby. Nigdy swą koleżankę nie okłamała. Potem wygłoszono wyniki konkursu. Po dalszym czasie otworzył się spadochron. Dziewczynka miała prawdę. Prawie wylądował samolot z Egipta.

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Wyjaśnij znaczenie następujących zwrotów i wyrażeń:

Twardy orzech do zgryzienia; dolewać oliwy do ognia; w gorącej wodzie kąpany; zacietrzewić się; zmyć komuś głowę

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Popraw błąd w tytule i podaj autora utworu:

O Jasiu Wędrowniczku; Tomek u źródła Amazonki; Na lipie; Murzynek Mambo; Niewiarygodne przygody Marka Piegusia; Wakacje z duszkami; Przerąbany chodnik;

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Donosiła o tym prasa zaolziańska:

W którym roku po raz pierwszy odbyły się wybory MISS i MISTERA szkół podstawowych? Podaj dokładną datę tegorocznych wyborów.

(Zawodnik uzyskuje 2 punkty za każdą poprawną odpowiedź.)

KATEGORIA II - Juniorzy - uczniowie szkół średnich

Popraw błędy:

Czytawszy książkę, czekałem wiadomość od kolegi. Na koloniach w Pułtusku zapoznałem miłą koleżankę. Wczoraj zobaczyłem i zainteresowałem się nową książką. Agencja reklamowa poszukuje nowe modelki. Ten program zapowiada mój ulubiony spiker. Do pana Heczka przysłano dwa zaproszenia. Znowu trzeba pielić grządki. Jeśli nie wróci książki, otrzyma upomnienie. Spakowałem strzelbę, naboje i na encyklopedię zwierząt też nie zapomniałem. Ubierz się do piżamy. Matka starała się co będzie dalej. Pierwsza, druga i trzecia dzielnica tworzy stare miasto.

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Wyjaśnij znaczenie następujących zwrotów i wyrażeń:

Znać się jak łyse konie; lwia część; ciosać komuś kołki na głowie; wykręcić się sianem; szukać dziury w całym

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Popraw błąd w tytule i podaj autora utworu: Powrót posłów; Emancypantka; Mikołaja Doświadczyńskiego przygody; Chwała i sława; Dym nad łąkami; Lilla Wenera (zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź)

Donosiła o tym prasa zaolziańska:

Podaj imię i nazwisko zmarłego niedawno nauczyciela, folklorysty i bibliofila, który całe swe życie spędził w Darkowie. Podaj znane ci tytuły jego publikacji oraz zbiorów podań, opowiadań i baśni.

(Zawodnik uzyskuje 2 punkty za każdą poprawną odpowiedź.)

KATEGORIA III - Seniorzy - dorośli

Popraw błędy:

Poprosiłyśmy brata, aby zemleł kawę. Znajomi wyjadą latem do Palerma. Usiadł w atelierze i pozował do zdjęcia. Popatrzywszy w okno, myślałem o wczorajszym spotkaniu. Nie zabrał kurtkę, więc było mu zimno. Natarł mu ucho za ten wybryk. Czołowi maklerze giełdowi zorganizowali konferencję prasową. Zostałem powierzony wykonaniem tego zadania. Matka starała się co będzie dalej. Głównie, że ci się nic nie stało. Przed wyjazdem rozłączyłem się z Romanem. Janosik zastawił kupca na środku drogi.

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Wyjaśnij znaczenie następujących zwrotów i wyrażeń:

Smalić cholewki; siedzieć komuś na karku; trzymać coś pod korcem; bajońskie sumy; wsiąść na swego konika.

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Popraw błąd w tytule i podaj autora utworu:

Szaleństwo panny Ewy; Historia kołków w płocie; Dziękujemy, kapitanie; Kordianek; Księgi narodu polskiego; Rozdziobie nas kruk i wrona

(Zawodnik uzyskuje 1 punkt za każdą poprawną odpowiedź, traci 1 punkt za każdą błędną odpowiedź.)

Donosiła o tym prasa zaolziańska:

W którym państwie gościć będzie najprawdopodobniej (rokowania w toku) we wrześniu br. mostecki Zespół Regionalny "Górole". Kto jest jego kierownikiem artystycznym?

(Zawodnik uzyskuje 2 punkty za każdą poprawną odpowiedź.)

* * *

Przypominamy warunki rozgrywek: Zawodnicy mogą startować w trzech kategoriach:

1. Młodzicy (uczniowie klas VII i VIII szkół podstawowych), **2. Juniorzy** (uczniowie szkół średnich), **3. Seniorzy** (dorośli). Z udziału wykluczeni są absolwenci studiów wyższych na kierunkach polonistycznych. Zawodnicy przesyłają pisemne rozwiązania pod adresem Rady Polaków do tygodnia po opublikowaniu zadań. Zwycięzcy poszczególnych meczów wygrywają nagrody książkowe, przy równej ilości zdobytych punktów decyduje losowanie. Zwycięzcy rundy wiosennej przechodzą do rundy jesiennej. W rundzie jesiennej zawodnicy spotkają się bezpośrednio w meczu półfinałowym i finałowym, gdzie będą walczyli o cenne nagrody rzeczowe.

UWAGA! Do rozgrywek można się włączyć przez cały czas trwania rundy wiosennej! Wyniki trzeciego meczu opublikowane zostaną w najbliższy czwartek.

PLOTKI

EKSCENTRYCZNA SHANNEN DOHERTY

Wróciła do pracy

Rok temu została wyrzucona z ekipy sławnego serialu "Beverly Hills 90210". Producent Aaron Spelling nie mógł jej tolerować dłużej alkoholu, narkotyków, rozrób z policją i erotycznych ekscesów gwiazdki - a przede wszystkim nie mogły mu się spodobać publicznie ogłoszone krytyczne uwagi o nim samym, o serialu oraz stosunkach panujących na planie i poza nim.

Shannen znalazła się poza zawodowym nawiasem, z "wiczym biletem" od wielce wpływowego Aarona - wydawałoby się, że to koniec kariery. Ale osóbka tak uparta jak panna Doherty dała sobie radę. Przede wszystkim zwalczyła nałogi (w klinice Betty Ford). Potem znalazła pracę. Na razie jest to główna rola w czterogodzinnym filmie telewizyjnym "Gone in the Night", gdzie z Kevinem Dillonem, kreują młodą parę małżeńską - Cyndi i Davida Dowalby, niesłusznie oskarżonych (historia wydarzyła się naprawdę) o zabójstwo coreczki. Shannen liczy, że znów wróci na szczyt hollywoodzkiej "góry gwiazd". (TV)

JEŻELI NAM SŁUŻĄ, MOŻEMY UŻYWAĆ JE CODZIENNIE

Maseczki z owoców egzotycznych

Dla każdego typu cery można znaleźć gotowe maseczki w ogromnym wyborze i o różnym działaniu. W zasadzie można wyróżnić dwa typy:

Maseczki ściągające, które twardnieją albo wysychają na powierzchni skóry. Pod taką maseczką skóra stopniowo rozgrzewa się lub ochładza w zależności od jej składu. Pobudza to krążenie krwi. W efekcie skóra nabiera gładkości, staje się lekko napięta. Zmywanie maseczki działa jak delikatny peeling.

Maseczka z bananów. Zawiera witaminy A, C oraz niektóre z kompleksu B. Bananowa maseczka przyspiesza przemianę materii w komórkach skóry, ma korzystny wpływ na procesy utleniania tkankowego. Skóra po maseczce bananowej jest gładka i dobrze nawilżona. Banan można łączyć ze śmietanką, mlekiem lub żółtkiem.

Maseczka z mandarynek. Jeżeli skóra nie jest specjalnie wrażliwa, można spróbować maseczki z mandarynek. Do tego celu wykorzystujemy miąższ i sok, które łączymy z twarożkiem lub papką z marchewki. Maseczka znakomicie poprawia koloryt skóry i dowitaminizuje jej komórki. Działa pojędrniająco i odżywczo.

Maseczka z kiwi. Działa silnie nawilżająco, lekko ściągająco i odżywczo. Kiwi jest owocem, który zawiera dużo witaminy C oraz kwasów owocowych. Stosowanie więc bezpośrednio miąższu na twarz powoduje również lekkie złuszczenie martwych komórek naskórka, co odświeża i poprawia koloryt skóry. Maseczka z kiwi, chociaż nadaje się dla każdej cery, przyniesie najlepsze efekty, gdy stosujemy ją na cerę tłustą lub mieszaną.

Maseczka z avocado będzie niezastąpiona dla cery wysuszonej i dojrzałej. Maseczka z tego owocu znakomicie się wchłania, ułatwia utrzymanie właściwego pH i wilgotności skóry. Zawiera witaminy: A, E, H, K, PP, a także niektóre z kompleksu B. Przygotowujemy ją z 1/2 dojrzałego avocado, łyżeczki tłustego kremu i łyżeczki miodu. Jeżeli masa nie jest dostatecznie gładka, można jeszcze dodać odrobinę słodkiej śmietanki.

Maseczki, które nie wysychają, powodują lekkie pęcznienie warstwy rogowej skóry, która po ich usunięciu jest świeża i jędrna. **Najlepsze są jednak maseczki ze świeżych owoców lub warzyw.** Maseczki rozkładamy na dobrze oczyszczoną skórę twarzy i szyi i pozostawiamy na 20-30 minut. Omijamy okolicę oczu. Maseczki zmywamy letnią wodą. Na koniec twarz przecieramy tonikiem i wklepujemy odżywczy krem. Maseczki z owoców egzotycznych kładziemy dość grubą warstwą, kilkakrotnie ponawiając ich nałożenie. Stosujemy je 2-3 razy w tygodniu, ale nie ma ścisłych reguł. Natomiast maseczki przygotowane przez firmy kosmetyczne stosujemy zgodnie z zaleceniami producenta. (K)

WARTO WIEDZIEĆ

Wzmacniający sen

Jest 15.00, a ty czujesz się senna, oczy same ci się zamykają i nie możesz się powstrzymać od ziewania. Czy masz sięgnąć po kolejną filiżankę kawy?

Naukowcy zajmujący się fizjologią snu odradzają takie rozwiązanie. Proponują natomiast choćby krótką drzemkę. Kofeina zawarta w kawie może podnieść ciśnienie, ale "obudzi" cię tylko na chwilę. 15-20 minut snu natomiast z pewnością poprawi twoje samopoczucie, twierdzi profesor psychologii, dr James Mass z Uniwersytetu Cornell.

Z naukowego punktu widzenia ludzie utracili odczuwanie potrzeby snu, jako reakcję na zmęczenie wskutek adaptacji do stresującego życia w cywilizowanym świecie. Czas snu w nocy skraca się coraz bardziej. Ludzie przesypiają zwykle 7 godzin, podczas gdy do dobrego wypoczynku absolutnym minimum jest 8 godzin. Dlatego też w ciągu dnia ogarnia nas senność. Jedynym skutecznym wyjściem jest krótka drzemka. Trzeba jednak wiedzieć, że zbyt długi sen w ciągu dnia działa niekorzystnie. Ogranicza bowiem zdolność zapamiętywania i koncentracji, nie mówiąc już o tym, że utrudnia zaśnięcie wieczorem. (k)

PRZYRODA LECZY: KONWALIA MAJOWA

Właśnie kwitnie...

Urocza, pachnąca bylina z rodziny liliowatych, konwalia majowa, zwana też lanuszka (Convallaria mejalis, konvalinka), rosnąca w cienistych lasach i zaroślach nizinnych i uprawiana w ogródkach aż prosi się, by wazonik z białymi, dzwonkowatymi kwiatkami ustawić w pokoju. Bądźmy jednak ostrożni tam, gdzie małe dziecko mogłoby nieopatrznie sięgnąć po zdobny kwiatek i zjeść - cała roślina jest bowiem trująca! Zaszkodzić może także przez pomyłkę wypita woda, w której były konwalie, więc nie wkładajmy ich nigdy do szklanki, z której można pić. Owoc konwalii, kulista czerwona jagoda, jest również trujący i tu zalecana jest ostrożność podczas zbierania płodów leśnych - dzieci mogą pomylić je z brusznicą lub skosztować zwabione ładnym kolorem.

Kwiaty i ziele stanowią cenny surowiec farmaceutyczny do produkcji leków nasercowych, nie nadaje się do leczenia domowymi sposobami. (St)

- Będziecie mieli gościa. Ten rzeźnik z naprzeciwka chce do was wpaść. Zdaje się, że chodzi o tę szybę wystawową w jego sklepie!

● SMACZNEGO

Rizotto szybkie

25 dag ryżu, 30 dag wołowiny bez kości, 2 łyżki sosu sojowego, 3 łyżki wytrawnego wina, 5 łyżek oleju, papryka, pęczek dymki, kilka listków kapusty pekińskiej, 3 ząbki czosnku, łyżeczka mąki ziemniaczanej, sól, pieprz, imbir w proszku, curry, cukier.

Ryż ugotować na sypko. Mięso pokroić na cienkie paski. Dymkę, paprykę, czosnek drobno pokroić w paski. Zmieszać część sosu sojowego, wino i mąkę i połączyć z mięsem. Odstawić na 20 min. Na głębokiej patelni rozgrzać olej, włożyć cebulę, czosnek, paprykę i po chwili mięso w zalewie i przyprawy. Dodać pozostałe składniki i przyprawy. Smażyć 2 min. stale mieszając, połączyć z ryżem, kapustą, jeszcze przyprawić do smaku i podawać. (ki)

PRZYBYWA ZWOLENNIKÓW WYPOCZYNKU NA ROWERZE

Trudno dobrze pedałować

W soboty i niedziele na drogach wyjazdowych z naszych miast można spotkać ich coraz więcej. Jazda na rowerze powinna być przyjemnością. Ale żeby tak się stało, trzeba spełnić kilka warunków.

Przede wszystkim należy mało się przy tym męczyć. Czyli - zająć odpowiednią pozycję. Korpus ciała powinien być nachylony pod kątem ok. 45 st. w stosunku do ramy (w wyścigówkach w dolnym uchwycie będzie to mniej), ręce na kierownicy lekko ugięte w łokciach, aby amortyzowały wstrząsy. Na pedały nie należy naciskać śródstopiem - wtedy męczymy się znacznie szybciej. Stopy opieramy o pedały tak, aby duże palce znajdowały się nad oskami.

Początkujący rowerzyści powinni ostrożnie planować wycieczki i nie przekraczać 20 km. Z czasem można zwiększać długość przejażdżek do 50, a bardziej zaawansowani do 80 km. Należy jeździć płynnie, bez zrywów, zbytecznych zahamowań i przerw w pedałowaniu, w tempie ok. 70 obrotów na minutę. Typowa prędkość na wycieczce turystycznej to 15 km/godz.

Warto potrenować także jazdę z obciążeniem, gdyż na wycieczki na pewno będziemy ze sobą zabierać ekwipunek.

Należy pamiętać, że w trakcie wycieczki pogoda może się zmienić, warto mieć przy sobie pelerynkę i coś ciepłego. (ko)

OZNAKI STARZENIA POJAWIAJĄ SIĘ JUŻ OKOŁO 30 ROKU ŻYCIA

Przechytrzyć czas

Zgodnie z aktualnymi trendami nasza twarz powinna wyglądać młodo i być wolna od zmarszczek, abyśmy mogły mieć dobre samopoczucie w pracy i w życiu towarzyskim. Biologiczne i genetyczne uwarunkowania procesu starzenia się były dotąd mało eksponowane przez firmy kosmetyczne i być może dlatego nasze pielęgnowanie cery sprowadzało się głównie do tuszowania skutków, a nie opóźniania tego procesu.

Uzbrojone w wiedzę, choćby powierzchowną na temat zmian, jakie z upływem lat zachodzą w naszej skórze, łatwiej nam będzie ją regenerować oraz opóźniać zachodzące procesy destrukcyjne.

Zmarszczki, z czym musimy się pogodzić, pozostaną. Będą jednak mniej wyraźne, a dzięki naszym staraniom skóra utrzyma świeżość, ładny koloryt i będzie dość dobrze napięta. Kto wie, może uda się nam ocalić owal twarzy.

Pielęgnacja każdej cery, a starzejącej się w szczególności, składa się z kilku etapów: złuszczenia, odżywienia, nawilżenia.

Peeling głębszy wykonujemy dwa razy w miesiącu odpowiednimi preparatami zawierającymi otrębki migdałowe, zmielone pestki brzoskwini. Dwa razy do roku możemy też dokonać profesjonalnego złuszczenia skóry w gabinecie kosmetycznym. Zabiegi te aktywizują odnowę naskórka.

Przed gorącym latem stosujemy też śmiało preparaty z kwasami owocowymi AHA. Dokonują one ekstolacji naskórka, głęboko nawilżają, aktywizują też wytwarzanie kolagenu i elastyny. Złuszczony naskórek dobrze jest uszczelnić, uzupełniając niedobory ceramidów. Zapobiegnie to wysychaniu, zwłaszcza warstwy rogowej.

Kolejny etap to **odżywianie skóry** i regeneracja, zwłaszcza jej płaszcza lipidowego. Dobrze zasilają cerę preparaty w ampułkach (Biocatalizator - "Sorya") oraz kapsułki z kompleksem energizującym z witaminami E, F i A.

Dopiero tak przygotowaną cerę można nawilżać. Z preparatów nawilżających wybieramy te, które mają w składzie kwas hialuronowy, czynnik NMF lub kwas THP - trihydroksypalmitynowy, np. krem hydroaktywny "Eris" Synergie - seria Laboratories Garnier.

Efekty kuracji są wyraźnie widoczne dopiero po 3, 4 tygodniach.

Pamiętajmy, że **naczelną zasadą nowoczesnej, zdrowej i skutecznej pielęgnacji skóry jest: "lepiej mniej niż zbyt dużo".**

Nie zapominajmy też o endogennych przyczynach starzenia i zadbajmy o dietę oraz codzienny spacer. **(Wg magazynu "Kobieta")**

KOLUMNĘ PRZYGOTOWAŁA **WANDA KULA**

● kronika rodzinna

Z okazji 40-lecia współżycia małżeńskiego naszych Rodziców

państwa MARII I MIROSŁAWA SZWEDÓW

składamy wiele podziękowań za wychowanie i opiekę nad nami i wszystkie 3 córki razem z rodzinami wołamy: Żyjcie nam Kochani Rodzice 100 lat. C 54/093

Z okazji 80. rocznicy urodzin

pani ANNIE LASOTOWEJ

z Nydku, obecnie zamieszkałej w Wędryni, wszelkiej pomyślności, zdrowia i powodzenia w dalszych latach życzą synowie z żonami, córka z mężem, wnuczki, wnuki, prawnuczki i prawnuki. C 52/108

Dnia 9. 6. obchodzi swój Jubileusz Życiowy

pani ZDZISŁAWA MICHALSKA

z Karwiny-Mizerowa. Z tej okazji życzenia wszystkiego najlepszego, mocnego zdrowia, szczęścia oraz zadowolenia z życia przekazują mąż Karol, syn Jarosław z żoną, córka Janka z mężem a wnuczęta Andrejka, Beatka i Radek mocno Babcię całują. C 52/098

Pragniemy tą drogą podziękować całej rodzinie, wszystkim znajomym oraz personelowi szpitala na Podlesiu za czułe podejście i pomoc okazaną w czasie długotrwałej choroby

śp. JANINY MYRDACZOWEJ

Dziękujemy za kwiaty i solowe śpiewy, ks. Chudeckiemu za upiększenie i dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego. Zasmucona rodzina. B-092

Dnia 9. 6. 1996 przypadałaby rocznica 68. urodzin, a dnia 8. 7. minie 5. rocznica śmierci

śp. OLGI RANOSZOWEJ

z domu Niemczyk z Orłowej. Z miłością i szacunkiem w sercach wspominają mąż i najbliżsi. C54/095

Dnia 7 czerwca minęło 10 lat od śmierci naszego Kochanego

śp. KAROLA WAŁUSZCZYKA

z Lutyni Dolnej. Wszytkim, którzy Go znali, za chwilę wspólnych wspomnień dziękuje żona z rodziną. AD-087

Bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim krewnym, znajomym, klubowi nauczycieli emerytów, ZG PZKO, MK PZKO w Darkowie oraz sąsiadom za złożone wyrazy współczucia, wieńce oraz liczny udział w pogrzebie naszego Najdroższego Ojca, Dziadka, Teścia i Wujka

śp. JÓZEFA ONDRUSZA

emerytowanego nauczyciela z Darkowa. Dziękujemy serdecznie ks. pastorowi R. Dordzie za wzruszającą modlitwę przed ołtarzem, ks. pastorowi J. Cieślarowi za przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego, duetowi żeńskiemu za odśpiewanie pieśni oraz za przemówienia nad grobem prezesowi SF PZKO p. J. Szymikowi, prezesowi ZG PZKO inż. J. Czapowi oraz Tadeuszowi Żmiji - prezbiterowi Zboru Ewangelickiego A. W. w Stonawie. W smutku pogrążona rodzina. C 54/102

Dnia 10 czerwca mija 5. rocznica śmierci

śp. JANA ŁABAJA

Kto Go znał i szanował, niech uczci razem z nami Jego pamięć cichym wspomnieniem. Żona z rodziną. C 52/109

Kto kochał, nie zapomni... Kto znał, niechaj wspomni... Dnia 10 czerwca mija 25. bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. MUDr. EMILA KOWALI

O chwilę wspomnień z nami proszą tych, którzy Go znali i szanowali, żona, córka i syn z rodzinami. B-095

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, sąsiadom i znajomym za przekazane wyrazy współczucia, kwiaty oraz liczny udział w pogrzebie naszej Kochanej

śp. MARII WŁOSOKOWEJ

z Cz. Cieszyna. Gorące podziękowania wyrażamy Ojcu A. Nowakowi za przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego, organistce pani Gmuzdkowej a zwłaszcza chórowi kościelnemu oraz solistom za wzruszające pożegnanie naszej śp. Zmarłej. Zasmucona rodzina. C 52/110

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 5. 6. 96 zmarła w wieku 83 lat nasza Kochana Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia, Ciocia

śp. MARIA WERNER

z Olbrachcic. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 10. 6. 96 o godz. 16.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Olbrachcicach. Zasmucona córka i syn z rodzinami. C 52/111

IMIENINY OBCHODZĄ: 8. 6. - KARP, MAKSYM, SEWERYN, WILHELM, MEDARD; 9. 6. - FELICJA, PELAGIA, STANISLAVA; 10. 6. - BOGUMIŁ, EDGAR, MAŁGORZATA, MARGARÉTA

● teatr

SCENA CZESKA - CZESKI CIESZYN "Uplně zbytečné parohy" (8, godz. 17.30, gr. C-5).

● kino

ORŁOWA - Wszechświat: Piękność z baru (8, 9, godz. 18.30), Żołdacy (10, godz. 18.30), Leaving Las Vegas (10, godz. 20.00), **KARWINA - Reflex**: Drzewo marzeń (8, 9, godz. 17.00, 20.00), Morderstwa według wzoru (10, godz. 17.00, 20.00), **Centrum**: Kolia (8, 9, godz. 15.30, 17.45, 10, godz. 17.45, 20.00), Morderstwa według wzoru (8, 9, godz. 20.00), Chodź pan, będziemy się bawić (9, godz. 14.00), **Kino letnie**: Pociąg pełen pieniędzy (8, 9, godz. 21.30), **TRZYNIEC - Kosmos**: Krowa (8, 9, godz. 20.00), Szkarłatna litera (10, godz. 17.30), Bezlitosny pojedynek (10, godz. 20.00).

● programy MOK

KARWINA - 10. 6. o godz. 19.00 w Domu Kultury program muzyczno-rozrywkowy "Z politykami nie tańczę" (M. Šimek i Z. Bubílkowa)

KINO LETNIE amfiteatr: 9. 6. o godz. 16.00 koncert orkiestry dętej "Kovoňák"

PARK SANATORIUM Karwina-Granice: 9. 6. o godz. 15.30 "Drops"

● co, gdzie, kiedy

KARWINA-NOWE MIASTO - PSP zaprasza wszystkich absolwentów, przyjaciół i sympatyków na Festyn Jubileuszowy w sobotę 15. 6. o godz. 14.00 do ogrodu szkolnego. Program uatrakcyjnią dzieci szkoły i przedszkoli w Nowym Mieście i Granicach.

STONAWA - Macierz Szkolna szkoły i przedszkola oraz MK PZKO zapraszają na tradycyjny festyn w niedzielę 9. 6. o godz. 15.00 do parku Domu PZKO w Stonawie. W programie atrakcje festynowe, występy dzieci i bufety domowe. Sprzedaż kołaczy w sobotę 8. 6. od godz. 13.00 do 17.00.

CZESKI CIESZYN-CENTRUM - MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków na plenerową dwudniową imprezę Klubu Propozycji, która odbędzie się w dniach 22-23 czerwca w ośrodku ZG PZKO w Koszarzyskach. W programie obrządki świętojańskie, występy zespołu harcerskiego "Opty" i Józefa Brody z Koniakowa z gośćmi przy ognisku i inne niespodzianki. Koło zapewnia dla uczestników noclegi w cenie 75 koron od osoby dorosłej (własny śpiwór - zniżka 20 Kč). Zgłoszenia przyjmuje wraz z opłatą Emilka Macura, Cz. Cieszyn, ul. Pražská 3, we wtorki, czwartki i piątki od godz. 16.00 - 20.00 do 14 czerwca.

CZESKI CIESZYN - Klub Nauczycieli Emerytów przy ZG PZKO zaprasza swych członków i sympatyków na "Spacerek dla zdrowia" (połączony ze smażeniem jajecznicy) do Cierlicka i Grodziszcza, we czwartek 13 bm. Zbiórka na Kościelcu od godz. 8.30 do 8.45. W programie zwiedzanie Domu Polskiego Żwirki i Wigury oraz spacer przez Babią Górę do Grodziszcza. Odjazd autobusu z Cz. Cieszyna o godz. 8.05 (w kierunku Hawierzowa).

LUTYNIA DOLNA - Dyrekcja szkoły i przedszkola, Zarząd Koła Macierzy i Zarząd MK PZKO zapraszają na festyn ogrodowy w sobotę 8. 6. o godz. 15 do ogrodu "Jiřinki" w Lutyni Dolnej.

KOŃSKA-PODLESIE - Zarząd MS szkoły i przedszkoli oraz MK PZKO zapraszają na festyn szkolny w sobotę 15 bm. na boisko szkolne. W programie występy przedszkolaków i dzieci szkolnych oraz chóru "Zgoda". Muzyka p. Czesław Pomykacz. Bilety wstępu: 20 koron; bufet i atrakcje zapewnione.

CHÓR "GODULAN" zaprasza na koncert z okazji swego 45-lecia chóru, który odbędzie się w Domu Kultury w Trzycieżu w sobotę 8 bm. o godz. 16.00. W programie wystąpią również chór "Zgoda" oraz dzieci z PSP w Gnojniku. Serdecznie zapraszamy byłych chórzystów.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE

Klub Seniora i Klub Kobiet przy MK PZKO zaprasza na spotkanie w środę 12. 6. br. o godz. 17.00 do Domu PZKO.

SUCHA GÓRNA - MSz oraz Dyrekcje PSP i przedszkola zapraszają na festyn szkolny w sobotę 15. 6. o godz. 14.00 do ogrodu szkolnego. W programie występy młodzieży szkolnej oraz zespołu młodzieżowego "Adagio" z Bielska-Białej; atrakcje festynowe zapewnione.

Gmina Artystyczna im. mjr. Szmauza informuje, że coroczny **Kurs Teatralny** odbędzie się w ośrodku szkoleniowym w Koszarzyskach w dniach od 15 do 28 lipca br. **Zgłoszenia** można składać pod adresem starosty Gminy: Zbyszek Czudek, nám. CSA 3, 737 01 Czeski Cieszyn lub pod nr. telefonu 0659/ 563562. Opłata wynosić będzie 100 koron od osoby dziennie.

● ogłoszenia

KOLEJNE SPOTKANIE SAMOTNYCH - w ostatnim tygodniu lipca. Znaczek = informacja. MAK, 737 01 Cz. Cieszyn, skr. poczt. 97. C 52/080

REFLEKTORY - regeneracja do samochodów zachodnich, ul. Zaleskiego 13, tel.: 00-48-33-5208-25, Cieszyn. AD-076

SZUKAM ŚWIADKA, który wraz z moim zmarłym mężem, Karolem Heczką, ur. 24. 10. 1915 w Karwinie, był w latach 1940-45 na robotach przymusowych w firmie Hermann Schäler w Watenstedt. Wanda Heczkowa, 739 58 Olrdrzychowice, nr 324. C 52/104

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

Tak grały nasze drużyny

◆ **DYWIZJA: Mohelnica - Orłowa 7:0 (3:0)**. Pogodzony ze spadkiem outsider nie miał na boisku wicelidera żadnych szans. Beniaminek otworzył strzelnicę w 17. min. Trzema golami po przerwie obciążył konto bramkarza Slavii... Murzyn Afonzo, ale w uzyskaniu klasycznego "hattricku" przeszkodziła mu bramka P. Strupka z rzutu karnego. ŻK: 2 - 3.(k) **Ogon tabeli** (po remisie Olbrachcice - KK Karwina 2:2): 9. Bruntal (10) 38 pkt., 10. KK (9) 36, 11. Zabrzeg na M. 35, 12. Olbrachcice 33, 13. Hulin (14), 14. W. Międzyrzecze (15) po 32, 15. Rožnov (13) 31, 16. Orłowa 16 pkt.

◆ **MISTRZOSTWA ŚŻF: Muglinów - Bystrzyca 0:4 (0:1)**. Prowadzenie dla gości uzyskał w 16. min. Matuszny (z obrotu). Potem ostrzeliwanie aż do 77. min. mocno naciskali, lecz obrona bystrzycka na czele z bramkarzem Šráčkiem grała bezbłędnie. Końcówka należała do przyjezdnych: 78. znów Matuszny, 83. Hadrava i 89. min. Jurček z karnego (za faul na Babilonie) 0:4. ŻK: 1 - 1, CK: 1 - 1 (Klečacky za 2. ŻK). Widzów 510. -s- **Dziećmorowice - Jäkl 1:1 (0:0)**! Ten wynik najbardziej ucieszył... bystrzyczan. Gospodarze mieli wprawdzie więcej z gry, ale w II połowie ponieką lekceważyli gości, walczących przecież o skórę. Bramki: 75. Wawreczka (z dobitki po strzale Ochodka) - 85. Barczok (z podania Ochodka). ŻK: 2 - 1.(h-p) **Skrzeczoń - Widcze 3:1 (1:0)**. Bramki: 43. Gross 1:0, 48. Basel (z karnego za faul Pristáša) 1:1, 61. Martinik i 74. Noga (z pod. Martinika) 3:1. ŻK: 2 - 2. **Wędrynia - Kr. Pole 2:1 (2:1)**. Skromna, ale cenna wygrana górali, którzy zepchnęli swego rywala na dno tabeli. Gole: 12. Kantor, 23. Rad. Procházka - 40. Jindrák. Widzów 200.(c) **Fryczowice - ČSAD 4:1 (3:0)**. Hawierzowianie sprawiali wrażenie całkiem zrezygnowanych. Bramki stracili w 14., 22., 56. i 88. min. Honorowego gola strzelił w 42. D. Holzer (na 2:1). ŻK: 2 - 3.(k) **Krawarze - Poruba 2:0, Frydlant - Bilowec 9:3(!!) i Baszka - Hosztice 2:1. Na 4. kol. przed końcem**: 1. Bystrzyca 63, 2. Dziećmorowice 57, 3. Poruba, 4. Skrzeczoń (5) po 49, 8. Wędrynia 31, 12. Jäkl 25, 13. CSAD (11) 24, 14. Baszka (16), 15. Kr. Pole (14) po 23, 16. Widcze (15) 22 pkt.

◆ **IA KLASA - A: I. Gruszów - Pietwałd 0:2 (0:1)**. 40. min. Buček i 80. - Strach (głową). Grano bez kart.(k) **L. Piotrowice - Szczepankowice 0:3 (0:2)**. Zasłużone zwycięstwo gości, walczących o awans. Bramki strzelili oni w 6., 40. i 67. min. Obiektywnie sędziował Bolek.(k) **Stonawa - Hluczyn 0:2** (jeszcze jedna porażka outsidera), **Sn Ostrawa - Swinów 2:3**, Wrzesina - Ołdrzyszów 1:1 itd. **Lok**: Swinów 46, Szczepankowice 41, Ołdrzyszów, Pietwałd i Hluczyn po 38, ... 11. Wrzesina, 12. Sn Ostrawa po 24, 13. L. Piotrowice 22, 14. Stonawa 16 pkt. **GR. B: Morzków - Cz. Cieszyn 1:2 (1:1)**. Między 15. a 17. minutą bramkarz Slavoja, Pytela, obronił 3 murowane gole, ale w 40. był bezbronny wobec rzutu karnego. Jeszcze przed przerwą Żatkuliak wyrównał, po czym Franek (C) w 50. min. nie wykorzystał karnego; minutę później wszakże Večeř trafił w okienko - 1:2.(k) **Beczwa D. - Żuków G. 2:1** (szczegółów brak), Ostrawica - Fulnek 1:3, Studenka - Katerzynice 3:3 itd. **Lok.**: Beczwa 60, Fulnek 51, 4. Cz. Cieszyn 42, 10. Żuków 25, 11. Katerzynice 24, 13. Pietwałd n.M. 20, 14. Koprzywnica 11 pkt.

◆ **IB KL. - B: Herzmanice - Bogumin B 2:0**. Zespół HD B spadł z 9. na 11. miejsce. **Wierzniowice - Dobra 2:3 (1:3)**. Przodownik miał więcej szczęścia. Br.: 2. Peterka głową 1:0, 10. Chlebek 1:1 (w 18. P. Čopík z 22 m huknął w poprzeczkę), 23. Svada 1:2, 44. Pyško 1:3, 47. Bečka 2:3. Grano bez kart.(k) **Dąbrowa - Lutynia D. 2:2 (0:1)**. W 15. min. bramkarz gości, Jadrny, obronił rzut karny Owczarzego. Gole: 34. Adamčík 0:1, 56. Owczarzy 1:1, 61. Sikora z karnego 1:2, 88. Brevčinsky 2:2. CK: 1 - 2. Bojaźliwie sędziował Sliva (f). **Ołdrzychowice - Jabłonków 1:1 (1:0)**. W derbach Podbeskidzia znów remis. Gole: 35. Huťka (z 30 m) - 64. Turek (po samodzielnej akcji). CK: 1 - 1.(f) **Wojkowice - Piosek 0:1 (0:0)**. W 20. min. Ćmiel po rogu trafił w poprzeczkę i odtąd przeważali przyjezdni. Z trzech okazji jedyną wykorzystał w 73. min. Klus, który z 23 m dołowmie "przestrzelił" bramkarza. Rozpaczliwy finisz gospodarzy nie dał już efektu. ŻK: 0 - 1. **Zabłocie - Sedliszcze 3:8 (1:4)**. Niezwykły urodzaj bramek: 5. Juřiček (głową) 0:1, 12. Biały z 16 m 0:2, 27. i 39. znów Juřiček, 42. Bíly (z ostrego kąta) 1:4, 47., Mokryš (z karnego za rękę) 1:5, 57. Gajda 2:5, 64. Hruška 2:6 i 77. Holý 3:6. CK - Król (Z) za protesty.(g) **Darków - Orłowa 1:3 (0:1)**. Mecz zagrożonych drużyn wygrali górnicy. Bramki: Tomosz (z karnego) - Stöcker 2, Seidler.(j) **Datynie - Cierlicko 0:2 (0:1)**. Br.: Kiváček i Goj. W 83. min. spotkanie outsiderów ukończono z powodu czynnego znieważenia sędziego Pochylego przez gracza Datyni Barša... **Na 3 kol. przed końcem**: Dobra 51, Lutynia 44, Jabłonków i Ołdrzychowice po 39, Dąbrowa 35, Piosek (7) 34, Zabłocie (6) 31, ... 11. F. Orłowa (12) 25, 12. Darków (11) 22 pkt. itd. **(Opr. EF)**

▲ **NAGRODY 23. SPORTKI**: I - 5 285 275 Kč (2), II - nie ma nagród, III - 6987 Kč (34), IV - 310 Kč (1531), V - 46 Kč (22 080). **II LOSOWANIE** III - 12 503 Kč (19), IV - 444 Kč (1068), V - 52 Kč (19 585). **SZANSA**: III - 10 000 Kč (6), IV - 1000 Kč (42), V - 100 Kč (473).

Futbol w powiatach

◆ **MISTRZOSTWA POW. KARWIŃSKIEGO: SKF Hawierzów - Sn Hawierzów 1:3** (0:2). Běhounek - Baumgartner, Kozubek. **Sj Rychwałd - L. Piotrowice 0:1 (0:1)**. Bogocz. **B. Rychwałd - Sn Orłowa 5:0 (2:0)**. Pastuszek 2, Drvko, Moszkorz i Duda. **V. Bogumin - Poręba 2:3 (0:2)**. Strzelców brak. **Czołówka**: Sn Hawierzów 64, Inter 62, SKF 42 pkt. **Jutro w Piotrowicach mecz o awans do IB...** (js)

◆ **MISTRZOSTWA POWIATU F-M**: St. Miasto - Gnojnik 1:0, Rzepiszcze - Niebory 1:2, Pałkowice - Nydek 2:1(!), Kuńczyce - S. Mosty 3:0, Szonów - Baszka B 0:3(!), Czeladna - Gródek 3:2 i Raszkowice - Dobracice 2:0. **LOK.**: St. Miasto 49, 2. Niebory 45, 3. Nydek 41, 4. Kuńczyce (5), 5. Szonów (4) po 35, 7. Dobracice (6), 8. Gródek (7) po 29, 9. Mosty 27, 13. Gnojnik 23, 14. Pałkowice 19 pkt.

■ **ROZGRYWKI POWIATU F-M**: Starzycz - Pałkowice B 5:0, Toszanowice - Wacławowice 1:5, Kozłowice B - Śmiłowice 0:1, Rzepiszcze B - Pržno 4:3 (!), Luczina - Noszowice 2:0 (!), Chlebowice - Mitków 3:4(!), Lhotka - Bukowiec 2:0 i Domasłowice - B. Mosty 1:1. **Po 27. kol.**: 1. Starzycz 59, 2. Wacławowice, 3. Śmiłowice po 55, 4. Pržno 49, 8. Bukowiec 41, 9. Mitków 39 pkt. itd. (mj)

Co słychać?

● **PO II TURNIEJU judoków w Hawierzowie** drużyna B. 1 Maja Karwina zdecydowanie awansowała do finałowej fazy I ligi. (r)

● **MISTRZOSTWO obwodu w kolarstwie mężczyzn** zdobył dwukrotnie Blahut (HD Bogumin): w czasówce (przed Stonawskim z Trzyńca) i ze wspólnego startu (przed swym kolegą klubowym Mudříkiem. **Wśród kobiet dominowała Košetická (Tercia Pietwałd)**.

● **CZWÓRKA tenisistów stołowych B. Hawierzów** rywalizuje od wczoraj w międzynarodowych mistrzostwach Polski juniorów we Władysławowie.

● **W PARKU B. NĚMCOWEJ w Karwinie** odbędzie się 15 bm. masowy bieg po zdrowie pod hasłem. "Mamo, tato, pobiegnijcie ze mną!"

● **W 8. WYŚCIGU PUCHAROWYM** kolarzy pow. karwińskiego rywalizowało w Starym Mieście 48 zawodników. Zwycięzcy: młodzicy - Bocek i Polach (obaj HD Bogumin), kadeci - Pavlec, juniorzy - Frankowski [illegible] lat 23 - Suchanek (wsz. F. Pietwałd), masters - Krebs (B. Hawierzów) i kobiety - Kubdowa (Šafrata Bogumin).

● **MISTRZOSTWA RC w podnoszeniu ciężarów** rozgrywane są w Hawierzowie: dziś od godz. 10.30 (mężczyźni), jutro o godz. 10 (kobiety) -p-

● SPORT POLSKI

❐ **MITYNGI GRAND PRIX. W Rzymie - skok wzwyż**: 1. D. Topić (Jug.) 235, 2. A. Partyka (Polska) 231, 3. D. Grant (WB) 228. **1500 m pań**: 1. D. Holmes (WB) 4:04,56, 5. Małg. Rydz 4:06,93, 6. A. Brzezińska. **W Sewilli - wzwyż**: 1. D. Kokoss (Gr.) 229, 2. J. Kotewicz (Pol.) 223 cm.

❐ **NA TURNIEJU Coca Coli w Brnie** polskie siatkarki przegrały z RC i Francją 0:3, pokonując RC II (juniorki) 3:0.

❐ **XXXIII KOLEJKA I ligi piłkarskiej**: Lech - Widzew 1:1, Mielec - Legia 0:5, Hutnik - Bełchatów 0:1(!), ŁKS - Gdańsk 2:3(!), Pogoń - Olsztyn 1:0, Górnik - Wronki 2:1, Lubin - GKS 1:0, Częstochowa - Śląsk 0:0 i Tychy - Siarka 4:1. **Tytuł mistrza Polski zapewnił już sobie Widzew Łódź** - 85 pkt.; 2. Legia 82, 3. Hutnik, 4. ŁKS po 49, 5. Olsztyn, 6. Lech, 7. Wronki po 45 itd. Zdegradowane są już Stal Mielec i Siarka Tarnobrzeg. Dwóch pozostałych spadkowiczów wyłoni ostatnia kolejka - 12 bm. **(Opr. ef)**

Dziś i jutro przed obiadem

Ze względu na transmisje telewizyjne z rozpoczynających się dziś w Anglii piłkarskich X Mistrzostw Europy na mecze o punkty w niższych klasach pójdziemy - z drobnymi wyjątkami - dziś i jutro przed południem.

MŚLF - dziś o godz. 10.15: Bogumin - Ołomuniec B (0:4). **DYWIZJA - dziś o 16.30**: Sl. Orłowa - Slezan F-M (0:2) i Hulin - KK Karwina (1:2). **Jutro o 10.15**: W. Międzyrzecze - Olbrachcice (0:3). -f-

MISTRZOSTWA ŚŻF - jutro o 10.15: Bystrzyca - ČSAD Hawierzów (3:1), Dziećmorowice - Poruba (0:0), Fryczowice - Skrzeczoń (1:3), Wędrynia - Krawarze (0:8), Jäkl Karwina - Bílowec (0:2) itd. **IA KLASA - jutro o 10.15**: Sn Ostrawa - Pietwałd (3:2), L. Piotrowice - I. Gruszów (1:1), Stonawa - Ołdrzyszów (1:2); Pietwałd na M. - Cz. Cieszyn (0:1), Studenka - Żuków (1:2). **IB KLASA - dziś o 13.00**: HD Bogumin B - L. Ostrawa; **Jutro godz. 10.15**: B. Dąbrowa - Ołdrzychowice (0:1), Datynie - Wojkowice (2:0), Darków - Lutynia D. (0:1) - na Bażantnicy, Zabłocie - Piosek (2:2), Wierzniowice - Jabłonków (2:4), Dobra - Cierlicko (0:0) i Sedliszcze - F. Orłowa (1:1). (n)

MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś o godz. 10.00: Baszka B - S. Mosty, Dobracice - Gródek, Nydek - Niebory, Gnojnik - Rzepiszcze, Szonów - Czeladna, St. Miasto - Kuńczyce i Pałkowice - Raszkowice. **ROZGRYWKI POWIATOWE - dziś o 10**: Luczina - Lhotka, Rzepiszcze B - Kozłowice B, Starzycz - Domasłowice, Toszanowice - Bukowiec, Chlebowice - B. Mosty, Mitków - Śmiłowice i Wacławowice - Noszowice. **Jutro o 10**: Pałkowice B - Pržno. (mj)

MISTRZOSTWA POW. KARWIŃSKIEGO - jutro o 10.15: V. Bogumin - SKF Hawierzów, Sj Rychwałd - B. Rychwałd, Poręba - Sn Orłowa i **mecz o awans do IB klasy**: Inter Piotrowice - Slowan Hawierzów. (jr)

GŁOS LUDU ◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W wydawnictwie "Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny Władysław Biłko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256, faks 6607/252 ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji "Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze "Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie, w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia, w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje PNS ◆ Skład komputerowy "Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 8 CZERWCA

■ NOVA:

7.30 "Przygody Misia Jogi" (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walta Disneya (filmy animowane)
8.55 "Tarzan II" (serial)
9.20 "Słoneczny patrol I" (serial)
10.10 Pytania do premiera
10.15 "Alien Nation" (serial)
11.05 "Hardcastle i McCormick" (serial)
12.00 Dzwońcie do dyrektora
12.30 "Paotnica" (film czeski)
14.15 Sportżurnal
15.10 Twierdza Boyard
16.10 "To morderstwo, napisała" (serial)
17.00 "Dynastia" (serial)
18.00 "Słoneczny patrol V" (serial)
18.50 "Rodzina Nowaków II" (serial)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Jeden hella, drugi wała" (komedia franc.)
21.40 Właśnie dziś
21.45 "Rambo III" (film USA)
23.25 "Madame" (włoski film erot.).

■ TC 1:

7.30 "21"
8.00 "Kromaniończyk" (serial anim.)
8.25 Język angielski dla najmłodszych
8.35 "Królik Bugs i jego przyjaciele" (serial anim.)
8.55 "Pełna chata" (serial)
9.25 Hip, hap, hop
10.00 Wiadomości
10.05 "Powrót do domu" (serial)
10.50 "Biały, błękitny, czerwony" (serial)
11.00 Poradnik obywatelski
12.10 Południk
13.00 Grają orkiestry dęte
13.40 Animals
13.55 Auto-moto rewia
14.25 ME w piłce nożnej: transmisja z ceremonii otwarcia w Londynie, od godz. 15.50 mecz Anglia - Szwajcaria)
18.00 Wiadomości
18.05 Odpowiedzi na listy telewidzów
18.10 Poszukiwanie zagubionego czasu
18.35 Humor w czeskim filmie: Jára Kohout
19.15 Wieczorynka
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Szarada (pr. rozrywkowy)
21.05 W życie (magazyn z wyższych sfer)
21.20 Wiadomości
21.25 "Śmierć dmuchawcom" (film bryt., 2)
23.10 "Highlander" (serial)
23.55 Kinobox '96
0.25 "W ulicach Los Angeles" (film USA)
2.00 Finał NHL

■ TC 2:

7.00 Euronews, 8.15 Report, 8.45 TV Edukacyjna, 9.45 O zdrowiu, 10.05 Tacy byliśmy, dobrzy rodacy, 10.25 Lapidarium, 10.40 Koncert letni z Holmenkollen (G. Bizet, E. Grieg, C. Saint-Saens i inni), 11.40 Marilyn Monroe (portret aktorki), 13.00 Videofashion, 13.25 Latający cyrk Monty Pythona, 13.55 TV Klub Niesłyszących, 14.25 "Moralność ponad wszystko" (komedia czeska), 15.40 Przeboje country, 16.20 Co odkryło życie (serial), 16.45 Europa dziś, 17.15 "Drugi refren" (film USA), 18.40 Aport, 19.10 Tygodnik kulturalny, 19.30 "Gliny" (serial), 19.55 Wieczorem na ekranie, 20.00 "Kupiec wenecki" (przedstawienie z Teatru Miejskiego w Zlinie), 22.35 Eufronios (film dok.), 23.05 Taniec Praga '95, 23.35 "Gorzkie zbiory" (film niemiecki)

■ PREMIERA TV:

7.00 Programy regionalne, 8.00 Telezakupy, 8.10 Wielka głodna ściana (dok. przyrodniczy), 9.00 "Śmierć ma na imię Engelchen" (film czeski), 11.10 Przed maską, za maską (magazyn motoryzacyjny), 11.30 Świat '96, 11.50 "Detektyw Remington Steele" (serial), 12.40 Gillette World Sport Special, 13.10 Baby studio, 13.35 Hanna - Barbera Hour (filmy anim.), 14.30 "Daktari" (serial), 15.25 "Dwója z gwiazdką" (film czeski), 16.45 Top 40 (przeboje), 17.30 "Airwolf" (serial), 18.25 Rewia gwiazd filmowych, 19.00 Dziennik, pogoda, 19.15 Wiadomości z towarzystwa, 19.30 "Królestwo dziczy" (film przyrod.), 20.00 "Komisarz Moulin: Uciekinier" (film franc.), 21.20 Dama (pr. rozryw.), 22.15 "Warlock" (western USA), 0.15 Aktualności dnia, 0.25 Telezakupy.

NIEDZIELA 9 CZERWCA

■ NOVA:

7.30 "Pepek marynarz i jego syn" (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walta Disneya" (filmy anim.)
8.50 "Flintstonowie" (serial anim.)
9.15 "Biały Kieł" (serial)
9.40 "Zorro II" (serial)
10.05 As (lista przebojów)
11.05 "Żar tropików" (serial)
12.00 "Doktor z gór" (serial)
13.00 7 czyli Siedem dni
14.00 "Zagłada Titanika" (film bryt.)
16.25 "W świetle księżyca" (serial)
17.15 "Dynastia" (serial)
18.05 "Beverly Hills 90210" (serial)
18.50 "Rodzina Nowaków II" (serial)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Discohistoria II" (komedia czeska)
21.25 Właśnie dziś
21.30 "Grzech śmiertelny" (thriller włoski)
23.05 "Wspaniały plan" (serial A. Hitchcocka)
23.30 Playboy specjalny.

■ TC 1:

7.40 "Królik Bugs i jego przyjaciele" (serial anim.)
8.00 "Juhele" niedziela (pr. dla dzieci)
10.00 Wiadomości
10.05 Obiektyw
10.40 "Chałupáři" (serial)
11.25 Kalendarium
11.35 Antena
11.50 Czechosłowacki tygodnik filmowy
12.00 Debata
13.00 Wszystko o działce i ogrodzie
13.35 Sportka
13.45 "Ruda Dziewusza" (bajka)
14.35 To najlepsze z klasyki
14.55 Magazyn chrześcijański
15.40 Prawda (teleturniej)
16.10 "Kung fu: legendy ciąg dalszy" (serial)
16.55 Dandy (magazyn dla panów)
17.15 Śpiewnik domowy
17.20 Wieczorynka
17.30 Wiadomości
17.45 ME w piłce nożnej: RC - Niemcy
20.00 Wydarzenia, pogoda
20.15 Bramki, punkty, sekundy
20.20 Walizka (teleturniej)
21.05 "Stokrotło" (film czeski)
22.25 Genus
22.40 Wiadomości
22.45 "Ostatni ruch" (serial)
23.40 "Druhny" (komedia USA)
1.30 Finał NBA.

■ TC 2:

7.00 Euronews, 8.00 TV Edukacyjna, 9.00 Poranek niedzielny z Jakubem Drdą, 9.55 Bracia (dokument), 10.20 Gość do domu, 10.50 Ziemia pokryta błaznami, 11.15 Pada śnieg, 12.15 Nie zastanawiaj się i kręć! (skryta kamera), 13.25 P.I. Czajkowski "Eugeniusz Oniegin" (sceny liryczne wg A.S. Puszkina), 15.05 Odzwierciedlenia, 15.20 ME w piłce nożnej: Hiszpania - Bułgaria (w przerwie portret tenisistki stołowej Ewy Peštowej), 17.20 Odkrycie w Czeskich Budziejowicach (reportaż), 17.30 Studio reporterów, 17.55 "Zwycięstwo" (film włoski, 1/2), 19.30 "Gliny" (serial), 19.55 Wieczorem na ekranie, 20.00 Gilles Apap (skrzypek na wrotkach), 21.00 "21", 21.30 Niedziela sportowa, 21.40 Portret oszczepnika Józefa Folka, 21.45 Hale i Pace (komicy), 22.10 Blues dla dwóch (Luther Allison i Luis Bertignac - spotkanie pianistów), 22.30 ME w piłce nożnej: Dania - Portugalia, 24.00 Debata.

■ PREMIERA TV:

7.00 "Tatuś zuch" (serial), 7.25 Hanna - Barbera Hour (filmy anim.), 8.15 "Star Trek: Głęboki wszechświat dziewięć II" (serial), 9.05 "Nowe przygody dona Juana" (film USA), 10.55 Maxi magazyn dla kobiet, 11.15 Moda TV, 11.45 Telezakupy, 11.55 Billy Joel i Michael Jackson, 13.00 "Inżynierska odyseja" (serial), 13.55 Iron Bridge (dokument podróżniczy), 14.10 Echo Premiery, 14.30 Sport koktajl, 15.00 Mistrzostwa RC w podnoszeniu ciężarów (Hawerzów), 16.35 Olympica (historia IO), 17.00 Atlanta '96 (teleturniej), 17.05 "Kopciuszki" (serial), 18.00 "I znowu ten William!" (serial), 18.30 O zwierzętach z K. Černochem, 19.00 Dziennik, pogoda, 19.15 Jasan (pr. public.), 20.00 "Regentka" (serial, 1/6), 20.55 "Portret" (film USA), 22.25 "Na rozkaz króla" (historia pięknej morderczyni), 23.25 Aktualności dnia, 23.35 Chris Rea, 0.35 Telezakupy.

PONIEDZIAŁEK 10 CZERWCA

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą
8.30 "Doktor z gór" (serial)
9.20 "W świetle księżyca" (serial)
10.10 "Cud" (komedia franc.)
11.35 Tajemnice świata (film dok.)
12.30 Zaryzykuj! (teleturniej)
12.55 Karuzela (teleturniej)
13.20 "Beverly Hills 90210" (serial)
14.10 "Młodzi i niespokojni" (serial)
14.55 "Tak płynie czas" (serial)
15.40 "Grace w opałach" (serial)
16.10 As (lista przebojów)
17.10 "Miecz Gideona" (serial)
18.05 Zaryzykuj! (teleturniej)
18.35 Karuzela (teleturniej)
19.00 Gumonie
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Dallas" (serial)
20.55 "Szpital Chicago Hope II" (serial)
21.45 "M.A.S.H." (serial)
22.10 Właśnie dziś
22.15 Obywatelskie judo
22.35 "Serpico" (film USA)
0.45 Dzwońcie do dyrektora
1.10 "Dolina lalek" (serial).

■ TC 1:

6.00 Studio 6
8.30 "21"
9.00 Wiadomości
9.05 Oaza
10.00 "Moralność ponad wszystko" (komedia czeska)
11.20 Poszukiwanie zagubionego czasu
11.40 Antena
12.00 Wiadomości
12.05 Tygodnik kulturalny
12.25 Kalendarium
12.35 Tacy byliśmy, dobrzy rodacy
12.55 Obiektyw
13.25 Hip, hap, hop
14.00 Południk
14.50 Humor w filmie czeskim: Jára Kohout
15.30 "Arabela powraca, czyli..." (serial)
16.00 Wiadomości
16.05 "Pepek marynarz" (serial anim.)
16.25 Śpiewnik domowy
16.30 "Gliny" (serial)
17.00 Pisklęta (pr. dla dzieci)
18.00 Prognoza pogody
18.05 Report
18.20 Trzymaj się! (pr. ekol.)
18.40 Wieczorem na ekranie
18.45 "Arabela powraca, czyli..." (serial)
19.15 Wieczorynka
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.55 Bramki, punkty, sekundy
20.00 "Na krawędzi" (film czeski, 1/3)
21.05 Nie zastanawiaj się i kręć! (skryta kamera)
21.35 Do oporu (pr. public.)
22.10 Wiadomości
22.20 "Cimrman sobie II" (2. część spektaklu teatru J. Cimrmana)
23.05 Auto-moto rewia
23.35 Trzymaj się! (pr. ekol.)
23.55 "Ptak w burzy" (serial)
1.00 Herbie Hancock Trio (jazz)
2.00 Finał NHL.

■ TC 2:

9.30 Studio 6, 12.00 Romale (magazyn), 12.20 "Błędne ogniki" (film USA), 13.55 TV Edukacyjna, 14.15 Aport (magazyn), 14.50 Auto-moto rewia, 15.20 Europa dziś, 15.50 Świat bez granic, 16.10 Frédérick Back (twórczość plastyka i reżysera), 16.40 "Mężczyzna, który sadził drzewa" (film rysunkowy), 17.20 ME w piłce nożnej: Holandia - Szkocja, 19.20 Kultura '96, 19.30 "Halo, taxi! (serial), 19.55 Wieczorem na ekranie, 20.00 Evonne Goolagong-Cawley (australijska tenisistka), 20.20 ME w piłce nożnej: Rumunia - Francja, 22.20 "Kontrakt" (film polski), 0.10 Koncert letni z Holmenkollen, 1.10 Aktualności TVS.

■ PREMIERA TV:

7.00 Świat '96, 7.15 Echo Premiery, 7.35 Ziemia Lapu Lapu, 8.00 Ćwiczmy z Olgą, 8.10 Telezakupy, 8.20 "Candy" (serial anim.), 8.45 "Rajska plaża" (serial), 9.10 "Dzikie serce" (serial), 9.35 "Santa Barbara" (serial), 10.20 Telezakupy, 10.30 "Śmierć ma na imię Engelchen" (film czeski), 12.40 Jasan, 13.25 Wiadomości z towarzystwa, 13.40 Sport koktajl, 14.10 S.O.S., 16.30 "Rajska plaża" (serial), 17.00 Programy regionalne, 18.00 Ćwiczmy z Olgą, 18.10 "Santa Barbara" (serial), 19.00 Dziennik, pogoda, 19.20 Terno, 19.30 "Dzikie serce" (serial), 20.00 "Na zawsze twój" (film USA), 21.40 Duel, 22.10 "Pluton w akcji" (serial), 23.00 Aktualności dnia, 23.10 "Cagney i Lacey" (serial), 24.00 Telezakupy.

● POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 8 CZERWCA

■ Program 1

7.00 Eko - echo
7.15 Z Polski (reportaż)
7.30 Wszystko o działce i ogrodzie
7.55 Agrolinia
8.30 "Były sobie odkrycia" (serial anim.)
8.55 Program dnia
9.00 Wiadomości
9.10 Ziarno (program red. katolickiej)
9.35 5-10-15 (pr. dla dzieci i młodzieży)
10.35 Zamek (reportaż)
11.00 "Arka Przymierza" (film dok.)
11.40 Kraj (magazyn Reg. Ośrodków TVP)
12.00 Wiadomości
12.10 Koncert życzeń
12.35 Zwierzęta świata (filmy przyrodnicze)
13.00 Walt Disney przedstawia
14.00 "Bill Cosby Show" (serial)
14.30 Ceremonia otwarcia Mistrzostw Europy w piłce nożnej - Anglia '96
16.00 Studio sport: ME w piłce nożnej - Anglia-Szwajcaria, ok. 16.50 Teleexpress (w przerwie)
18.00 Kalendarium XX wieku
18.10 "Szpital Dobrej Nadziei" (serial)
19.00 Wieczorynka: "Strażak Sam"
19.30 Wiadomości
20.10 "Niebo i piekło" (serial, 1/6)
21.00 Debata Prezydentów
22.50 Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej
23.10 Wiadomości
23.20 Sportowa sobota: Studio ME w piłce nożnej, finał tenisowego turnieju Roland Garros
0.15 "Oddział Delta 2" (film USA)
2.05 "Po tamtej stronie" (serial)
2.40 Muzyczna Jedynka

■ Program 2

7.00 Panorama
7.10 Folkowe nuty
7.30 Tacy sami
7.50 Spotkania z językiem migowym
8.00 "Taz-mania" (serial anim.)
8.20 Powitanie
8.30 Programy lokalne
9.30 Małe ojczyzny Adampol - Polonezkoy
10.00 "Życie obok nas" (serial dok.)
10.30 W cieniu Kremla (wydanie specjalne)
11.00 Spotkanie z Hanną Barberą
12.00 "Słodkie oczy" (film polski)
13.00 Program rozrywkowy
13.40 Brian Green, chłopak z Beverly Hills 90210
14.00 Wydarzenia tygodnia
14.35 Słów cięcie-gięcie
15.05 Familiada (teleturniej)
15.35 "Kanno" (serial TVP, 1/13)
16.05 Wielka Gra (teleturniej)
17.00 "Zagubiony w czasie" (serial)
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
18.30 7 dni świat
19.05 Va banque (teleturniej)
19.30 Szalone liczby (teleturniej dla dzieci)
20.00 "Powrót do domu" (film dok. o powrocie Aleksandra Sołżenicyna do Rosji)
21.00 Panorama
21.30 Sport telegram
21.35 Słowo na niedzielę
21.45 "Cel" (film USA)
23.40 Camerata 2
0.05 Panorama
0.10 Pozytywka (magazyn rockowy)

■ Program 3:

6.00 "Farma niezapominajka" (serial), 6.30 "Jak to jest po chińsku" (serial), 7.00 "Parasolluewiczowe" (serial), 7.20 "Przygody Małego Księcia" (serial), 7.40 "Namiętność" (telenowela), 9.10 Program dnia, 9.15 Sobota z TV Katowice, 11.00 Europejska przygoda kolejowa (serial dok.), 11.30 W cztery świata strony (magazyn turystyczny), 12.00 Aktualności, 12.05 Maximum rock'n'roll, 12.30 Lala (teleturniej), 13.30 Gol (magazyn piłkarski), 13.45 Bliżej Trójki, 14.00 "Heartbeat" (serial), 15.05 Program dnia, 15.10 "Kot w butach" (serial anim.), 15.35 "Rodzina Gałowiczów" (serial anim.), 15.40 Encyklopedia psów (serial dok.), 16.15 "Doktor Ojboli" (serial anim.), 16.35 Rozmowa tygodnia, 16.50 Ale kino (magazyn filmowy), 17.10 Reżyser miewa pomysły, 17.20 "Niegrzeczni panowie" (serial), 18.00 Gość dnia, 18.10 Aktualności, 18.20 Oj ni ma jak Lwów, 19.00 "Sobota w Bytkowie" (telenowela), 19.30 Ten wspaniały sport (pr. dok.), 20.00 "A kiedy mnie wspomnisz" (film USA), 21.45 Bujaj się (lista przebojów Dance), 22.00 Aktualności, 22.05 Program na niedzielę, 23.00 "Uśmiech losu" (serial), 24.00 Program nocny "na żywo", 3.30 "Pewny interes" (film franc.), 5.00 "Dr Dangerfield" (serial).

■ POLSAT

7.00 W drodze (magazyn religijny), 7.30 Disco Relax, 8.30 "Moto-myszy z Marsa" (serial anim.), 9.00 "Candy-Candy" (serial anim.), 9.20 Smakosze rozkosze, 9.30 Fashion TV, 10.00 "Rajska plaża" (serial), 11.00 "Hrabina Cosel" (film polski), 13.35 "Elvis" (serial, 1/3), 14.30 Oskar (magazyn filmowy), 15.00 Egzamin dojrzałości (program rozrywkowy), 16.00 Informacje, 16.15 "Wyścigi myśli" (serial dok.), 16.45 Sobotni konkurs filmowy, 18.45 Disco Polo Live, 19.40 Losowania LOTTO, 19.50 Informacje, 20.05 "Wielki kłopot" (film USA), 21.50 "Ciężkie czasy" (film USA), 23.35 "Życie jak sen" (serial), 0.05 Playboy, 0.35 "Piątek 13-tego" (serial).

NIEDZIELA 9 CZERWCA

■ Program 1

7.00 Rolnictwo na świecie - Ukraina
7.15 Tańce polskie
7.35 Notowania
8.05 Tęczowy music-box
8.35 "Droga do Avonlea" (serial)
9.25 Teleranek
9.50 Tut turu (program dla dzieci)
10.00 Kukułka
10.15 W Starym Kinie: "Król i ja" (musical USA)
11.20 Rodzina rodzinie
11.40 Ten plener filmowy (reportaż)
12.00 Anioł Pański (modlitwa Ojca Świętego)
12.20 Opinie (program publicystyczny)
13.00 Wiadomości
13.10 Tydzień
13.45 Pieprz i wanilia
14.20 "Pogoda dla bogaczy" (serial)
15.10 Od przedszkola do Opola
16.00 Pejzaże polskie Jerzego Wolffa
16.30 Niegrzeczni skamandryci
16.50 Kalendarium XX wieku
17.00 Teleexpress
17.20 Śmiechu warte
17.50 DTV (pr. satyryczny Jacka Fedorowicza)
18.10 "Dr Quinn" (serial)
19.00 Wieczorynka: "Myszka Miki i przyjaciele"
19.30 Wiadomości
20.10 "Niebo i piekło" (serial, 2/6)
21.05 Kabaret 60-tka - seancal Fiction (program rozrywkowy)
22.00 Polska w Europie - Kto broni Europę?
22.35 Sportowa niedziela oraz Studio ME w piłce nożnej i finał tenisowego turnieju Roland Garros
1.25 Konkursowe interpretacje (Robert Connell)

■ Program 2

8.25 Echa tygodnia (dla niesłyszących)
8.55 "Niebo i piekło" (serial, 1/6)
9.25 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
9.30 Programy lokalne
9.30 Powitanie
9.35 Komentarz polityczny
10.00 Ojczyzna polszczyzna - Mojość i semix
10.15 Ulica Sezamkowa (program dla dzieci)
11.15 Arkadiusz Jakubik: "Zaczarowane jezioro" (dla dzieci)
12.00 "Siódme niebo" (film USA)
14.00 "Pro domo sua" - 125 lat działalności Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 Tischner czyta Katechizm
16.00 Szansa na sukces - Koncert laureatów w Sali Kongresowej (1)
17.00 "Beverly Hills 90210" (serial)
17.50 Halo 2
18.00 Programy lokalne
18.10 Szansa na sukces - Koncert Laureatów w Sali Kongresowej (2)
19.05 Va Banque (teleturniej)
19.35 Bezpieczne wakacje!
19.45 Chcecie bajki, oto bajka (13)
20.00 Studio Sport: Zawody jeździeckie CSIO - skoki
20.30 ME w piłce nożnej: Dania - Portugalia
22.30 Panorama
23.00 "Spisek ośmiu" (film USA)
0.55 Panorama
1.00 Muzyczne nowości Dwójki
1.25 Studio Sport: Koszykówka NBA

■ Program 3:

6.00 "Farma niezapominajka" (serial), 6.30 "Jak to jest po chińsku" (serial), 7.00 Sacrum profanum (magazyn chrześcijański), 8.00 "O królewnie astronautce" (serial), 8.30 "Przygody T-Rexów" (serial), 9.00 "Druga B" (serial), 9.30 Marzenia o przestworzach (serial dok.), 10.00 Klub globtrotera, 11.00 Trojok śląski, czyli chóralne śpiewanie, 11.30 Estrada młodych artystów, 12.00 Aktualności, 12.05 Sport, 13.00 Tajemniczy wszechświat Artura C. Clarke'a (serial popul.-nauk.), 13.30 Przechył 23,5 (pr. rozryw.), 14.00 Telefonada (teleturniej), 15.00 Aktualności, 15.05 Program dnia, 15.10 "O czym szumią wierzby" (serial anim.), 15.35 "Spotkanie w teatrze" (film USA), 16.30 Bardzo znana osoba (talk show), 17.00 Gipsy King w Bielsku, 17.20 "Czerwony karzeł" (serial), 18.00 Aktualności, 18.10 Studio Gol, 18.50 Gość dnia, 19.00 El TV Music (pr. rozryw.), 19.30 Mowa ciała (serial dok.), 20.00 "Przeprawy" (film USA), 21.45 Muzyczne kino, 22.00 Aktualności, 22.05 Program na poniedziałek, 22.10 Sport, 23.00 "Z biegiem lat z biegiem dni" (serial), 24.00 Program nocny "na żywo", 3.30 "Jutro" (film rosyjski), 5.00 "Spender" (serial).

■ POLSAT

7.00 Jesteśmy (mag. religijny), 7.30 Disco Polo Live, 8.30 "Kimba, biały lew" (serial anim.), 9.00 "Candy - Candy" (serial anim.), 9.20 Smakosze rozkosze, 9.30 Klip Klaps (najml. lista przebojów), 10.00 Disco Relax, 11.00 "Pomoc domowa" (serial kom.), 11.30 "W pustyni i puszczy" (film pol.), 13.15 Reportaż, 13.30 Czwarty wymiar, 14.00 Miss Telewizji, 14.30 "Przeżyć" (serial), 15.00 "Benny Hill" (serial kom.), 15.30 Dyżurny satyryk kraju, 16.00 Informacje, 16.15 Opolska Noc Kabaretowa, 17.25 "Robocop" (serial), 18.15 "Chicago Story" (serial), 19.40 Wyścigi konne, 19.50 Informacje, 20.05 "Tequila i Bonetti" (serial), 21.00 "Fasolowa wojna w Milagro" (film USA), 23.05 Na każdy temat, 0.05 Shey w Colosseum (relacja z koncertu w Warszawie z 14 kwietnia br.).

PONIEDZIAŁEK 10 CZERWCA

■ Program 1

6.00 Kawa czy herbata?
7.45 V.I.P. - rozmowa Jedynki
8.00 "Moda na sukces" (serial)
8.30 Kameleon - Franciszek Starowieyski
8.55 Janusz Korczak: "Król Maciuś I"
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja (program dla mamy i 3-latka)
9.25 Gimnastyka oddechowa
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.05 "Doktor Quinn" (serial)
10.50 Muzyczna Jedynka
11.00 Przyjemne z pożytecznym
11.30 Ludzki świat
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (rolniczy magazyn inform.)
12.15 Sprzedać, kupić w Hanowerze
12.40 Oświatowe informacje
12.45 Szkoły za oceanem - Poczta głosowa
13.05 Stracić, albo zyskać
13.35 "Oblicza Austrii" (film dok.)
14.00 Krajobraz z ciosem
14.10 Oko nigdy nie śpi - I ciało i duch
14.30 Nisza - Amerykanie starzeją się... później
14.50 Program dnia
15.00 Dla młodych widzów Drgawy
15.30 "Moda na sukces" (serial)
16.00 Dla młodych widzów: Alternatywni
16.25 Dla dzieci: Król zwierząt (quiz)
16.50 Kalendarium XX wieku
17.00 Teleexpress
17.20 Forum (program publicystyczny)
18.10 "Murphy Brown" (serial)
18.35 Polska 10,20,30,40,50 lat temu
19.00 Wieczorynka: filmy przyrodnicze
19.30 Wiadomości
20.10 Sam Shepard: "Zagubieni" (teatr TV)
21.40 Puls dnia
21.55 Tydzień Prezydenta
22.10 Mann do Materny, Materna do Manna
22.35 Studio sport: ME w piłce nożnej (skrót meczu Rumunia - Francja)
23.15 Wiadomości
23.30 Studio sport: ME w piłce nożnej
0.10 "Bigger than Life" (dramat prod. USA)

■ Program 2

7.00 Panorama
7.10 Sport - telegram
7.15 Dziennik krajowy
7.30 Muzyczne nowości Dwójki
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Program lokalny
8.30 "Zdrówko" (serial kom.)
9.00 Świat kobiet
9.30 "Życie obok nas" (serial dok.)
10.00 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
10.25 Familiada (teleturniej)
10.50 Skrzydła bliżej marzeń
11.20 Zjechaliśmy kapelą - Pieśni i piosenki Ernesta Bryll a
12.05 "Świat w połowie naszego stulecia" (film dokumentalny)
13.00 Panorama
13.20 "Ta wspaniała rodzinka" (serial)
14.10 Cipol (spotkanie z zesp. "Ci:[illegible]")
14.40 Muzyczne nowości Dwójki
14.50 Powitanie
15.00 "Orson i Olivia" (serial anim.)
15.25 Akademia zdrowia Dwójki
15.35 Sportowe hobby
16.00 Polska droga do NATO
16.30 Magazyn piłkarski Gol
17.00 Studio sport: Zawody jeździeckie C.S.I.O
17.30 Auto (magazyn motoryzacyjny)
18.00 Panorama
18.10 Program lokalny
19.05 Koło fortuny (teleturniej)
19.30 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
20.00 "M.A.S.H." (serial kom.)
20.30 Studio sport: ME w piłce nożnej (Holandia - Szkocja), w przerwie Sport-telegram
22.30 Panorama
23.05 "Chłopcy z demobilu" (serial, 6-ost.)
24.00 Panorama
0.05 Hajnówka '96 (muzyka cerkiewna)

■ Program 3:

6.00 "Kowboje z Krowigrodu" (serial), 6.30 "Małe klauny z Wesołkowa" (serial anim.), 7.00 Dzień dobry z Polski, 9.00 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dnia, 11.05 "Namiętność" (telenowela), 11.40 Dziś w Teletrójce, 12.00 Aktualności, 12.05 "Przeprawy" (film USA), 13.35 Mowa ciała (serial dok.), 14.00 Gong w Bielsku, 14.20 Rock kwadrans, 14.35 Kleks (pr. dla dzieci), 15.00 Aktualności, 15.05 Program dnia, 15.10 "Natura wie lepiej" (serial anim.), 15.35 Życie zwierząt (serial przyrodniczy), 16.05 "Miód i pszczoły" (serial), 16.35 Dziś w Teletrójce, 16.50 Sport, 17.20 "Niebezpieczna" (serial), 18.10 Aktualności, 18.40 Portrety miast, 18.45 Dziś w Teletrójce, 19.00 Wieczór z TV Katowice, 19.30 Rytmy przyrody (serial przyrodniczy), 20.00 "Londyn w ogniu" (serial), 20.55 Poza rok 2000 (pr. popul.-nauk.), 21.45 Przegląd wydarzeń tygodnia, 22.00 Aktualności, 22.05 Program na wtorek, 22.10 "Namiętność" (telenowela), 22.40 Rozmowa tygodnia, 23.00 Sacrum profanum (magazyn chrześcijański), 23.30 Na reporterskim szlaku, 24.00 "Gołym obiektywem" (serial), 0.30 Sport, 1.00 Wieczór z TV Katowice, 1.30 Szaleństwo na kółkach (serial dok.), 2.00 "[illegible] skazaniec" (film fabularny), 3.30 "[illegible]" (film USA), 5.00 "Droga na szczyt" (serial), 5.45 Muzyczna Teletrójka.

■ POLSAT

7.00 Dzień dobry z Polsatem, 7.58 Poranne informacje, 8.00 Polityczne graffiti, 8.15 Klub Fitness Woman, 8.30 "Czarodziejka z księżyca" (serial anim.), 9.00 "MacGyver" (serial), 10.00 "Dallas" (serial), 11.00 Disco Polo Live, 12.00 Filmoteka Narodowa: "Paweł i Gaweł" (film pol.), 13.30 "Za wszelką cenę" (telenowela), 14.00 Dyżurny satyryk kraju, 14.30 Nie tylko dla dam, 15.00 HALOGRAMY, 15.20 Ye!Ye!Ye!, 15.30 "Hulaballoo" (serial anim.), 16.00 Informacje, 16.15 Twój lekarz, 16.45 "Grace w opałach" (serial kom.), 17.15 Kalambury, 17.45 Studio Polsatu, 18.15 "Webster" (serial kom.), 18.45 "MacGyver" (serial), 19.40 Losowania LOTTO, 19.50 Informacje, 20.05 Film na telefon: "Obcy na mojej ziemi" (film USA), "Czy pamiętasz o mnie?" (film USA), 21.50 Polityczne graffiti, 22.00 Informacje i biznes informacje, 22.25 "Adam" (serial), 22.50 "Powrót na ziemię" (film pol.), 0.15 Kalambury, 0.40 Studio Polsatu, 1.05 HALOGRAMY.